

Ročník 1983

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 5

Vydána dne 7. dubna 1983

Cena Kčs 3,80

OBSAH:

31. Zákon o národních výborech (úplné znění, jak vyplývá pro Českou socialistickou republiku z pozdějších zákonných změn a doplňků)
 32. Zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení (úplné znění zákona, jak vyplývá z pozdějších předpisů)
 33. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Konzulární úmluvě mezi Československou socialistickou republikou a Afghánskou demokratickou republikou
 34. Redakční sdělení o opravě chyb
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů

31

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona ze dne 29. června 1967 č. 69 Sb., o národních výborech, pokud se vztahuje na území České socialistické republiky, se změnami a doplňky provedenými zákonem České národní rady č. 33/1970 Sb., o finančních správách, zákonem České národní rady č. 116/1971 Sb., o výborech a komisích lidové kontroly, zákonem České národní rady č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy, zákonem České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích a zákonem České národní rady č. 137/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost městských národních výborů na některých úsecích státní správy, a se změnami vyplývajících z ústavního zákona o československé federaci.

Z Á K O N

o národních výborech

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Hlava první

POSTAVENÍ NÁRODNÍCH VÝBORŮ VE STÁTĚ A SPOLEČNOSTI

Oddíl 1

Základní ustanovení

§ 1

(1) Národní výbory jsou orgány socialistické státní moci a správy v krajích, okresech a obcích. Ve své činnosti upevňují pod vedením Komunistické strany Československa socialistické společenské zřízení, řídí se ústavou, ostatními zákony a právními předpisy.

(2) Národní výbory jako zastupitelské sbory pracujícího lidu jsou složeny z poslanců, kteří jsou voleni na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

(3) Poslanci jsou lidem kontrolováni, jemu odpovědní a mohou být z rozhodnutí svých voličů odvoláni.

§ 2

Národní výbory zabezpečují komplexní ekonomický a sociální rozvoj svých územních obvodů. Jako státní orgány samosprávného charakteru spojují ve své práci uspokojování potřeb společnosti s potřebami a zájmy ve svém územním obvodu především s potřebami rozvoje měst a obcí, a uvádějí do souladu celospolečenské, místní, skupinové a osobní zájmy. Chrání práva, oprávněné zájmy občanů a organizací a vedou je k plnění zákonů a k účtům k právům spoluobčanů. Podílejí se na ochraně socialistické hospodářské soustavy, socialistického pořádku ve společnosti a na upevňování obranyschopnosti republiky.

§ 3

(1) Národní výbory vyvíjejí veškerou svou činnost ve spojení s občany, za jejich aktivní účasti a pod jejich stálou kontrolou. Vytvářejí předpoklady pro přímou účast občanů na plnění svých úkolů a přibírají občany k jejich řešení a provádění. Zapojují tak občany v nejširší míře do správy státu.

(2) Národní výbory soustavně zkoumají zájmy občanů, jejich potřeby a názory, radí se s nimi o návrzích závažných opatření, pozorně se zabývají jejich připomínkami a náměty a seznamují je s výsledky své práce a skládají jim účty ze své činnosti.

§ 4

(1) Národní výbory plní své úkoly v součinnosti s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, zejména s Revolučním odborovým hnutím, s Českým svazem žen, se Socialistickým svazem mládeže a s ostatními společenskými organizacemi.

(2) Spolupráci s Revolučním odborovým hnutím zaměřují národní výbory na přípravu a uskutečňování důležitých opatření dotýkajících se zájmů pracujících a vyžadují si k nim od jeho orgánů stanoviska. Obdobně spolupracují i s jednotlivými zemědělskými družstvy.

(3) Národní výbory se zabývají náměty organizací sdružených v Národní frontě. Projednávají s orgány Národní fronty záměry týkající se rozvoje svých územních obvodů a předkládají orgánům Národní fronty a organizacím v ní sdruženým návrhy na spolupráci při tvorbě, plnění a kontrole plnění volebních programů Národní fronty.

§ 5

(1) Národním výborům přísluší výkon státní správy v jejich územních obvodech. Zákon jim může svěřit výkon státní správy i v územních obvodech jiných národních výborů.

(2) Jiným územním orgánům nebo organizacím může být výkon státní správy svěřen jen zákonem.

§ 6

(1) Národní výbory vzájemně spolupracují s ostatními státními orgány ve svých územních obvodech k dosažení společných cílů. Spolupráci zaměřují zvláště na všestranné upevňování socialistické zákonnosti a státní disciplíny, na předcházení trestné činnosti, na posilování obranyschopnosti republiky, na plnění zákona o rodině a na všestrannou ochranu občanských práv.

(2) Soudy, prokuratura a útvary Sboru národní bezpečnosti seznamují národní výbory se stavem socialistické zákonnosti a ochrany veřejného pořádku v jejich územních obvodech.

(3) Jiné státní orgány, než orgány uvedené v odstavci 2, které působí v územním obvodu národního výboru, jsou povinny na žádost národního výboru podávat mu zprávy o své činnosti, která se dotýká zájmů a potřeb občanů. Národní výbor je upozorňuje na nedostatky, které zjistí, a může na nich požadovat provedení opatření k odstranění nedostatků. Státní orgány jsou povinny informovat národní výbor o provedených opatřeních ve lhůtě jím stanovené.

(4) Národní výbory jsou oprávněny při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci své působnosti ukládat úkoly Veřejné bezpečnosti, a to prostřednictvím příslušných náčelníků. Útvary Veřejné bezpečnosti jsou ve věcech výkonu služby odpovědné a podřízeny jen vyšším náčelníkům.

(5) Národní výbory ve městech a v obcích mohou za podmínek stanovených vládou zřizovat inspekce veřejného pořádku národních výborů k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci své působnosti. Pracovníci těchto inspekcí dohlížejí na dodržování předpisů na ochranu veřejného pořádku, upozorňují občany a organizace na zjištěné nedostatky a činí opatření k jejich odstranění. Jsou oprávněni požadovat od občanů potřebné vysvětlení k objasnění skutečností nutných k zjištění přestupků a ukládat pokuty v blokovém řízení. Předvést občana mohou jen v případě, neprokáže-li hodnověrně svou totožnost a věc nelze vyřídit na místě v blokovém řízení. Vláda nařízením podrobněji upraví úkoly inspekci veřejného pořádku národních výborů a práva a povinnosti jejich pracovníků.

§ 6a

(1) Národní výbory mohou sdružovat na základě smlouvy s jinými národními výbory, státními, družstevními, společenskými a jinými socialistickými organizacemi prostředky nebo činnosti k účinnějšímu a hospodárnějšímu plnění jejich společných úkolů (dále jen „sdružování prostředků a činností“).

(2) Národní výbory mohou navrhopvat a koordinovat sdružování prostředků a činností socialistických organizací, je-li takové sdružování účelné a vyžaduje-li to celospolečenský zájem.

(3) Nedojde-li k dohodě, mohou národní výbory uložit socialistickým organizacím povinnost uzavřít smlouvu o sdružení prostředků a činností. Toto oprávnění přísluší národním výborům, i když se sdružování prostředků a činností samy nezúčastní.

(4) Při sdružování prostředků a činností postupují národní výbory podle zásad stanovených vládou České socialistické republiky (dále jen „vláda“).

§ 7

(1) Vůči ústředně řízeným hospodářským, družstevním a ostatním organizacím a vůči organizacím řízeným nebo spravovaným národními výbory vyšších stupňů vykonávají národní výbory státní správu, zejména na úseku výstavby, vodního hospodářství, vytváření a ochrany podmínek zdravého způsobu života a práce, zdravotnických služeb, veřejného pořádku, požární ochrany, ochrany rostlinné a živočišné výroby a zemědělského půdního a lesního fondu. Předpisy upravující jednotlivé úseky činnosti státní správy stanoví, v kterých případech se musí tyto organizace řídit opatřeními národního výboru.

(2) Národní výbory koordinují a kontrolují činnost ústředně řízených hospodářských, družstevních a ostatních organizací a organizací řízených nebo spravovaných národními výbory vyšších stupňů, pokud jde o poskytování služeb pro obyvatelstvo, bytovou výstavbu a údržbu bytového majetku, tvorbu a ochranu životního prostředí, veřejné a závodní stravování a rozvoj tělesné výchovy, sportu a rekreace. Ustanovení § 6 odst. 3 věty druhé a třetí platí obdobně.

(3) Ústředně řízené hospodářské, družstevní a ostatní organizace a organizace řízené nebo spravované národními výbory vyšších stupňů se podílejí na zabezpečování komplexního ekonomického a sociálního rozvoje územních obvodů národních výborů. Jsou povinny spolupracovat s národními výbory a předkládat jim k zaujetí závazného stanoviska v případech stanovených zvláštními předpisy podklady o připravovaných investicích a jiných důležitých opatřeních, které národní výbory potřebují k zabezpečování celkového rozvoje kraje, okresu, města a obce.

(4) Národní výbory iniciativně upozorňují ústředně řízené hospodářské a družstevní organizace na nedostatky ve využívání jimi obhospodávaných prostředků a požadují od nich vyjádření k těmto upozorněním.

Oddíl 2

Stupně a druhy národních výborů

§ 8

V obcích a ve městech jsou místní a městské národní výbory, v okresech okresní národní výbory a v krajích krajské národní výbory.

§ 9

(1) V obci, kterou na návrh okresního národního výboru určí krajský národní výbor jako střediskovou obec (dále jen „středisková obec“),

působí místní národní výbor s rozšířenou působností.

(2) Se souhlasem občanů může být zřízen jeden místní národní výbor pro několik obcí; o tomto opatření rozhoduje na návrh místních národních výborů okresní národní výbor.

(3) Krajský národní výbor může na návrh okresního národního výboru určit, že místní národní výbor pro několik obcí má působnost jako místní národní výbor ve střediskové obci.

§ 10

(1) Městské národní výbory jsou ve městech, která jsou sídly okresů, dále v jiných obcích městského charakteru, které na návrh krajského národního výboru určí vláda.

(2) Městské národní výbory se člení na kategorie.

(3) V první kategorii jsou městské národní výbory ve městech, která jsou sídly krajů, a městské národní výbory v dalších významných velkých městech se zvlášť rozvinutou hospodářskou, politickou, kulturní, sociální a správní činností a ve významných lázeňských městech (dále jen „městské národní výbory první kategorie“); významná velká města, pokud nejsou sídly krajů, a významná lázeňská města určí na návrh krajských národních výborů vláda.

(4) Ve druhé kategorii jsou městské národní výbory ve městech, která jsou sídly okresů, a městské národní výbory v obcích městského charakteru, které jsou významnými středisky osídlení a jsou vybaveny zařízeními a provozovny pro zabezpečování služeb a potřeb obyvatel obcí a jejich spádového území (dále jen „městské národní výbory druhé kategorie“); tyto obce určí krajský národní výbor.

(5) Ve třetí kategorii jsou městské národní výbory v ostatních obcích městského charakteru.

§ 11

(1) V městech Brně, Ostravě a Plzni je Národní výbor města Brna, Národní výbor města Ostravy a Národní výbor města Plzně (dále jen „národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně“). Tyto národní výbory jsou řízeny příslušným krajským národním výborem.

(2) Území měst Brna, Ostravy a Plzně se dělí na městské obvody, v nichž působí obvodní národní výbory, které jsou řízeny národním výborem města. Vytvořit nebo zrušit městský obvod nebo změnit jeho území přísluší národnímu výboru města po vyjádření obvodních národních výborů a po projednání s krajským národním výborem, a to se zřetelem na potřeby občanů ve městě.

(3) K městům Brnu, Ostravě a Plzni mohou být připojeny okolní obce tvořící příměstskou

oblast usnesením krajského národního výboru po předchozím souhlasu národního výboru města, národních výborů v obcích, o jejichž připojení jde, a příslušného okresního národního výboru.

(4) Ve městech Brně, Ostravě a Plzni mohou v městských částech působit se souhlasem národního výboru města místní národní výbory, které jsou jím řízeny.

§ 12

V hlavním městě Československé socialistické republiky je Národní výbor hlavního města Prahy a obvodní národní výbory. Národní výbor hlavního města Prahy je řízen přímo vládou. Zvláštní úpravu působnosti a organizační výstavby Národního výboru hlavního města Prahy a obvodních národních výborů stanoví zákon.

Hlava druhá

POSLANCI

§ 13

Počet svých poslanců stanoví národní výbor se zřetelem na počet obyvatel, na velikost svého obvodu, na rozsah své působnosti i se zřetelem na to, aby národní výbor tvořil dělný pracovní sbor. Přitom počet poslanců stanoví tak, aby

- a) místní národní výbor měl nejméně

9 poslanců v obcích do	300 obyvatel,
11 poslanců v obcích do	600 obyvatel,
17 poslanců v obcích do	1500 obyvatel,
25 poslanců v obcích do	5000 obyvatel,
40 poslanců v obcích nad	5000 obyvatel;
- b) místní národní výbor ve střediskové obci nebo městský národní výbor měl nejméně

25 poslanců v obcích do	1 500 obyvatel,
30 poslanců v obcích do	2 500 obyvatel,
35 poslanců v obcích do	5 000 obyvatel,
50 poslanců v obcích do	10 000 obyvatel,
60 poslanců v obcích do	20 000 obyvatel,
80 poslanců v obcích do	50 000 obyvatel,
85 poslanců v obcích nad	50 000 obyvatel;
- c) okresní národní výbor měl nejméně

60 poslanců v okresech do	80 000 obyvatel,
80 poslanců v okresech s větším počtem obyvatel;	
- d) krajský národní výbor měl nejméně 80 poslanců;
- e) Národní výbor města Brna měl nejméně 100, Národní výbor města Ostravy nejméně 100 a Národní výbor města Plzně nejméně 80 poslanců;
- f) obvodní národní výbory v městech Brně, Ostravě a Plzni měly nejméně

30 poslanců v obvodech do	5 000 obyvatel,
40 poslanců v obvodech do	10 000 obyvatel,
60 poslanců v obvodech do	20 000 obyvatel,
80 poslanců v obvodech nad	20 000 obyvatel.

§ 14

(1) Poslanec národního výboru se podílí na jednání a rozhodování národního výboru, zvláště se aktivně účastní zasedání národního výboru a jeho orgánů, za jejichž člena byl zvolen. Pozorně zkoumá zájmy svých voličů, jejich potřeby a názory a udržuje s nimi stálé spojení.

(2) Poslanec skládá voličům účty ze své činnosti, a to

- a) poslanec místního národního výboru, obvodního národního výboru ve městech Brně, Ostravě a Plzni a městského národního výboru nejméně dvakrát ročně;
- b) poslanec jiného národního výboru než národního výboru uvedeného pod písm. a) nejméně jednou ročně.

§ 15

(1) Poslanec národního výboru je oprávněn zejména

- a) předkládat návrhy národnímu výboru a jeho komisím a podněty jeho radě a odborům;
- b) vznášet dotazy na radu, na její jednotlivé členy a na předsedy komisí, a to i mimo zasedání národního výboru nebo komise; odpověď na tyto dotazy musí být dána bezodkladně, nemůže-li se tak stát, nejpozději do 30 dnů;
- c) požadovat od vedoucích odborů vysvětlení vztahující se na činnost odborů; vysvětlení může požadovat i od vedoucích organizací a zařízení řízených nebo spravovaných národním výborem, vysvětlení musí být dáno bezodkladně;
- d) doporučovat vedoucím organizací a zařízení řízených nebo spravovaných národním výborem opatření k odstranění nedostatků a v závažnějších případech se obrátit na národní výbor, aby organizaci nebo zařízení uložil v mezích své působnosti vhodná opatření k nápravě;
- e) požadovat u státních orgánů a socialistických organizací, které národní výbor neřídí ani nespřavuje, přijetí ve věcech, které souvisí s výkonem jeho poslanecké funkce, a požadovat od nich informace a vysvětlení;
- f) účastnit se s hlasem poradním zasedání národního výboru nižšího stupně;
- g) účastnit se vyřizování stížností, oznámení a podnětů občanů vztahujících se na činnost národního výboru, jeho orgánů a organizací, popřípadě postupovat stížnosti, oznámení a podněty občanů, které mu byly předány, příslušným orgánům a organizacím;
- h) požadovat u odborů národního výboru, u soudu, prokuratury, státního notářství a hospodářské arbitráže porady ve věcech, které souvisí s výkonem jeho poslanecké funkce.

(2) Státní orgány a socialistické organizace jsou povinny

- a) poskytovat poslanci pomoc při plnění jeho úkolů;
- b) zabývat se podněty, připomínkami a dotazy poslance a informovat ho o jejich vyřízení nejpozději do 30 dnů;
- c) informovat poslance v co nejkratší době o vyřízení stížností, oznámení a podnětů občanů, které jim postoupil.

§ 16

(1) Poslanec národního výboru je povinen zejména

- a) aktivně pracovat mezi voliči, radit se s nimi o návrzích závažných opatření, které bude národní výbor projednávat, uplatňovat oprávněné zájmy občanů v národním výboru a seznamovat je s prací národního výboru, především s jeho závažnými opatřeními, s novými zákony, s opatřeními vlády a s usneseními Komunistické strany Československa;
- b) podávat voličům zprávy o své práci v národním výboru a o vyřízení jejich podnětů a připomínek;
- c) udržovat stálý styk se společenskými organizacemi, které působí v jeho obvodu;
- d) uplatňovat ve veškeré své práci zkušenosti a podněty občanů;
- e) úzce spolupracovat s národními výbory nižších stupňů a uplatňovat jejich podněty a zkušenosti v práci národního výboru.

(2) Poslanec místního národního výboru, obvodního národního výboru a městského národního výboru je povinen úzce spolupracovat s občanskými výbory ve svém volebním obvodu.

§ 17

(1) Poslanec národního výboru nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech ani na nárocích vyplývajících z pracovního nebo z obdobného poměru [člena družstva]. Organizace, jejímž je poslanec pracovníkem, je povinna umožnit mu výkon funkce a poskytnout mu za tím účelem potřebné pracovní volno; to platí i o členech komisí národních výborů, kteří nejsou poslanci.

(2) Poslanci, který je pro výkon funkce uvolněn ze zaměstnání, se zachovává pracovní poměr. Místo mzdy [jiné odměny za práci] obdrží od národního výboru přiměřenou odměnu. Ostatní poslanci a členové komisí, kteří nejsou poslanci, obdrží od národního výboru náhradu ušlého výdělku; vláda stanoví, ve kterých případech mohou od národního výboru obdržet ještě odměnu za výkon funkce. Náhrada skutečných výdajů, které jim vzniknou v souvislosti s výkonem funkce, jim náleží podle předpisů platných pro pracovníky v pracovním poměru.

(3) Podrobnější úpravu odměn a náhrad stanoví vláda.

Hlava třetí

PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ

Oddíl 1

Základní ustanovení

§ 18

Předním úkolem národních výborů při zabezpečování komplexního ekonomického a sociálního rozvoje je zejména péče o výstavbu měst a obcí, o tvorbu a ochranu životního prostředí, o zlepšování úrovně bydlení a služeb, o rozvíjení kulturního a společenského života, o výchovu mládeže, o vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy, sportu a rekreace, o zabezpečování veřejného pořádku a ochrany zájmů občanů. Národní výbory dbají o souladný rozvoj jejich územního obvodu, o účelné hospodaření s pracovními silami, o zvyšování efektivity investiční výstavby, o hospodárné využívání přírodních, finančních a hmotných zdrojů a o dodržování hospodárnosti při vynakládání prostředků.

§ 19

Národní výbory podle zvláštních předpisů vykonávají státní správu, zejména na úseku

- vytváření a ochrany podmínek zdravého způsobu života a práce,
- oblastního plánování,
- územního plánování a stavebního řádu,
- pracovních sil,
- ochrany přírody a kulturních památek,
- ochrany a využívání nerostného bohatství,
- zemědělství,
- lesního a vodního hospodářství,
- energetiky,
- hospodaření s byty a s nebytovými prostory,
- financí a správy a ochrany národního majetku,
- zásobování, obchodu, veřejného a závodního stravování a cestovního ruchu,
- služeb,
- dopravy a silničního hospodářství,
- školství,
- kultury a informací,
- zdravotnictví,
- sociálního zabezpečení,
- obrany státu,
- ochrany veřejného pořádku,
- požární ochrany,
- všeobecné vnitřní správy.

§ 20

(1) Národní výbory spravují organizace a zařízení v odvětvích (úsecích)

- školství, zejména předškolní zařízení, základní školy, střední školy a školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, školská výchovná zařízení, školská účelová zařízení,
- kultury, ochrany přírody a kulturních památek,
- zdravotnictví, zejména ústavy národního zdraví,
- sociálního zabezpečení, zejména ústavy a jiná zařízení sociální péče,
- vnitřní správy, zejména archivy národních výborů a inspekce veřejného pořádku,
- požární ochrany, zejména veřejné požární útvary.

(2) V otázkách zřizování a zrušování organizací a zařízení uvedených v odstavci 1 se národní výbory řídí obecně závaznými právními předpisy, usneseními vlády a národního výboru vyššího stupně a v otázkách odborného vedení též směrnicemi (instrukcemi) ministerstev (ústředních orgánů státní správy) a národního výboru vyššího stupně.

§ 21

K plnění svých úkolů mohou národní výbory zřizovat a řídit organizace nebo zařízení, které obstarávají:

- veřejně prospěšné služby (čištění města, odvoz pevných domovních odpadů, správu a údržbu veřejné zeleně, veřejného osvětlení, zásobování vodou z veřejných vodovodů, odvádění odpadních vod veřejnými kanalizacemi apod.),
- správu a údržbu domovního majetku,
- místní stavebnictví,
- místní dopravní služby a veřejnou osobní i nákladní automobilovou dopravu,
- výstavbu, údržbu a správu silnic a místních komunikací,
- placené služby (praní a čištění, opravářské činnosti včetně autoopravárenství, zhotovení věcí na zakázku, osobní služby, ubytovací služby, veřejné stravování, rekreaci a cestovní ruch, pohřebnictví apod.),
- místní výrobu,
- zásobování tuhými palivy,
- obchodní činnost navazující na služby a místní výrobu,
- projektové a investorské práce, popřípadě inženýrské činnosti,
- sběr druhotných surovin,
- jiné specializované činnosti (centralizovaná výroba pokrmů pro veřejné a závodní stravování apod.).

§ 22

(1) Řízení hospodářské organizace zahrnuje právo vymezit organizaci předmět činnosti, svěřit jí potřebný majetek do správy, stanovit jí v mezích obecně závazných právních předpisů podmínky hospodaření, jmenovat a odvolávat jejího vedoucího a vymezit jeho práva, povinnosti a odpovědnost, sledovat, jak organizace zabezpečuje uspokojování potřeb obyvatelstva a plní ostatní své základní úkoly, provádět kontrolu její činnosti a rozhodovat o jejím zrušení nebo sloučení s jinou organizací.

(2) Hlavní úkoly hospodářské organizace řízené národním výborem, zásady jejího řízení a vnitřní organizace stanoví statut, který podle zásad schválených vládou vydá národní výbor, který organizaci řídí; podrobnosti o vnitřní organizaci upraví organizační řád, který podle zásad stanovených ve statutu vydá ředitel (vedoucí) organizace.

(3) Národní výbor může uložit organizaci, kterou řídí, aby v rámci vymezeného předmětu své činnosti provedla určitou naléhavou práci nutnou v důležitém obecném zájmu.

(4) Obstarávají-li činnost uvedenou v § 21 organizace rozpočtové nebo příspěvkové nebo zařízené národních výborů, vztahuje se na ně ustanovení § 20 odst. 2.

§ 22a

Ředitel (vedoucí) organizace (zařízení), zřízené k plnění úkolů podle § 21, odpovídá za její činnost radě národního výboru.

§ 22b

(1) Místní národní výbory, obvodní národní výbory a městské národní výbory mohou udělovat jednotlivým občanům povolení k poskytování služeb. Rozsah služeb, které mohou občané poskytovat na základě povolení národních výborů, podmínky pro jejich povolování, obsah žádosti občana o udělení povolení, povinnosti občanů poskytujících služby a odnímání udělených povolení upraví vláda nařízením.

(2) Prodej zboží občany upravují zvláštní předpisy.¹⁾

§ 23

(1) Národní výbory kontrolují činnost orgánů a organizací řízených nebo spravovaných národním výborem a činnost národních výborů nižších stupňů, jejich orgánů a jimi řízených a spravovaných organizací. Kontrolují dále, jak ústředně řízené hospodářské, družstevní a ostatní organizace a organizace řízené a spravované národními výbory plní své povinnosti podle tohoto

zákona k zabezpečení potřeb ekonomického a sociálního rozvoje územních obvodů národních výborů. Kontrolují též, jak uvedené organizace plní své povinnosti uložené jim zvláštními předpisy upravujícími jednotlivé úseky státní správy, a to v rozsahu působnosti svěřené národnímu výboru.

(2) Národní výbory kontrolují, jak ústředně řízené státní, družstevní a ostatní organizace plní své povinnosti, uložené jim zvláštními předpisy upravujícími vztahy k rozpočtům národních výborů.

§ 24

(1) Národní výbory mohou

- a) zaujímat stanovisko k otázkám veřejného zájmu a předkládat je jiným orgánům;
- b) udělovat čestné občanství obce (města), ceny národního výboru v rozsahu a za podmínek stanovených vládou a jiná veřejná uznání.

(2) Pokud není předepsáno užívání státního znaku, mohou národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně, obvodní i místní národní výbory v těchto městech a městské národní výbory, jakož i jimi řízené a spravované organizace, užívat znaku města. Jiné organizace mohou užívat znaku města jen se svolením příslušného národního výboru.

§ 24a

(1) Národní výbory mohou k plnění svých úkolů vydávat pro své územní obvody obecně závazná nařízení.

(2) Obecně závazná nařízení národního výboru musí být v souladu se zákony, jinými obecně závaznými právními předpisy a obecně závaznými nařízeními národních výborů vyšších stupňů.

(3) Obecně závazné nařízení národního výboru musí být vyhlášeno. Vyhlášení se provede tak, že se obecně závazné nařízení národního výboru vyvěsí na jeho úřední desce. Tento způsob vyhlášení je podmínkou platnosti obecně závazného nařízení národního výboru. Kromě toho se obecně závazné nařízení uveřejní způsobem v místě obvyklým a obecně závazná nařízení národních výborů vyšších stupňů též na úředních deskách místních národních výborů, obvodních národních výborů a městských národních výborů.

(4) Obecně závazné nařízení národního výboru nabývá účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, pokud v něm není stanoven pozdější počátek účinnosti. Ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje naléhavý obecný zájem, může národní výbor stanovit, že obecně závazné nařízení nabývá účinnosti již dnem vyhlášení.

(5) Obecně závazná nařízení národního výboru musí být každému přístupna u národního

¹⁾ § 23 až 28 zákona České národní rady č. 127/1981 Sb., o vnitřním obchodě.

výboru, který je vydal. U místních národních výborů, obvodních národních výborů a městských národních výborů musí být přístupna i všechna obecně závazná nařízení národních výborů vyšších stupňů, která se vztahují na jejich územní obvody.

Oddíl 2

Působnost národních výborů jednotlivých stupňů a druhů

Místní národní výbor

§ 25

(1) Místní národní výbor vytváří podmínky pro uspokojování oprávněných potřeb a zájmů občanů, podmínky zdravého způsobu života a práce v obci, organizuje výstavbu obce, pečuje o její zvelebování a vzhled, rozvíjí kulturní a společenský život a chrání veřejný pořádek a práva občanů. Na všech úsecích své práce vytváří podmínky k efektivnímu a intenzivnímu rozvoji zemědělství.

(2) Místní národní výbor

- a) spravuje základní školu, školská zařízení a zařízení sociální péče v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení;
- b) spravuje místní komunikace a veřejné osvětlení a obstarává podle místních podmínek další veřejně prospěšné nebo jiné služby pro obyvatelstvo (§ 21), a to i pro obyvatelstvo spádového území;
- c) dává souhlas k rozmístění prodejen, stanoví prodejní dobu a činí opatření k zajištění řádného zásobování obyvatelstva;
- d) vykonává státní správu na dalších vymezených úsecích, zejména na úseku evidence obyvatelstva, vedení matrik, požární ochrany, výstavby, hospodaření s byty a nebytovými prostory, ochrany rostlinné a živočišné výroby a ochrany zemědělského půdního a lesního fondu.

(3) Činí-li jiné státní orgány opatření, která se dotýkají zájmů obce, jsou povinny vyžádat si stanovisko místního národního výboru.

§ 25a

Místní národní výbor ve střediskové obci mimo působnost, která mu přísluší podle § 25,

- a) zřizuje, řídí a zrušuje drobné provozovny a podle podmínek i podnik služeb poskytující základní služby občanům a zařízení nebo organizaci pro správu a údržbu domovního majetku, je-li to vzhledem k rozsahu tohoto majetku účelné;

b) vyjadřuje se k návrhům koncepcí rozvoje okresu, střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtu okresního národního výboru; okresní národní výbor je povinen projednávat tyto návrhy s místními národními výbory ve střediskových obcích a informovat je o schválených koncepcích, hospodářských plánech a rozpočtu a o jejich plnění;

c) ve vztahu k organizacím řízeným národními výbory vyšších stupňů

- 1. vyžaduje zprávy o jejich činnosti, pokud se dotýká životních podmínek obyvatelstva obce a úkolů místního národního výboru při rozvoji jejího území;
- 2. požaduje na organizacích zjednání nápravy při zjištění nedostatků v jejich činnosti, pokud došlo k porušení socialistické zákonosti nebo celospolečenských zájmů a tím k ohrožení oprávněných potřeb nebo životních podmínek obyvatelstva obce; organizace jsou povinny oznámit národnímu výboru ve lhůtě jím určené, jak a do kdy zabezpečí odstranění nedostatků;
- 3. požaduje na organizaci uložení kárného opatření nebo jiného postihu pracovníkovi odpovědnému za nedostatky, které nebyly odstraněny ve lhůtě oznámené organizací národnímu výboru;
- 4. dává souhlas k umístění a zahájení činnosti nových provozoven nebo zařízení služeb a k rozšíření, omezení nebo zrušení služeb; po projednání s organizací a s příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí stanoví provozní dobu pro poskytování služeb občanům;
- 5. vyjadřuje se k návrhům na ustanovení a odvolání vedoucích provozoven a zařízení; při závažných nebo opakovaných nedostatecích v činnosti provozoven a zařízení může navrhnout odvolání jejich vedoucích z funkce;

d) ve vztahu k ústředně řízeným hospodářským, družstevním a ostatním organizacím

- 1. má oprávnění uvedená v ustanovení písm. c) č. 1, 2, 3 a 4;
- 2. navrhuje okresnímu národnímu výboru pozastavení výkonu usnesení nebo jiného opatření jednotného zemědělského družstva, které je v rozporu s právními předpisy nebo stanovami jednotného zemědělského družstva, se smlouvou o spolupráci nebo o zřízení společného zemědělského podniku;
- 3. vyjadřuje se k vydávání povolení jednotnému zemědělskému družstvu k provozování přidružené výroby na území střediskové obce;
- 4. navrhuje okresnímu národnímu výboru, aby požádal o svolání mimořádné členské schů-

ze (sboru zástupců) jednotného zemědělského družstva k projednání závažných otázek týkajících se zájmů střediskové obce.

§ 26

Městský národní výbor

(1) Městský národní výbor zabezpečuje plánovitý rozvoj města a účastní se řešení oblastních proporcí. Organizuje výstavbu města, vytváří podmínky zdravého způsobu života a práce ve městě, rozvíjí kulturní a politickovýchovnou práci a chrání veřejný pořádek a práva občanů.

(2) Městský národní výbor mimo působnost, která přísluší místnímu národnímu výboru (§ 25 odst. 2 a 3), může podle potřeby zřizovat, řídit nebo spravovat organizace a zařízení, které jsou potřebné k uspokojování potřeb občanů. Městský národní výbor první kategorie zřizuje, řídí nebo spravuje zejména organizace obstarávající placené služby, veřejně prospěšné služby a správu a údržbu domovního majetku.

(3) Městský národní výbor vykonává i působnost, která přísluší místnímu národnímu výboru ve střediskové obci (§ 25a).

(4) Městský národní výbor dále

a) ve vztahu k organizacím řízeným národními výbory vyšších stupňů

1. zaujímá stanovisko k návrhům koncepcí rozvoje a hospodářských plánů organizací poskytujících služby;

2. vydává souhlas k umístění organizace nebo její části (závodu, provozovny apod.) na území města;

3. posuzuje programy sociálního rozvoje organizací z hlediska jejich návaznosti na hospodářský, sociální a kulturní rozvoj města a zaujímá k nim stanovisko;

b) ve vztahu k ústředně řízeným hospodářským, družstevním a ostatním organizacím

1. má oprávnění uvedená pod písm. a) č. 2 a 3;

2. zaujímá stanovisko k záměrům, koncepcím a jiným opatřením organizací, pokud se dotýkají rozvoje a výstavby města a potřeb občanů;

3. vyjadřuje se k návrhům na ustanovení a odvolání vedoucích závodů a provozoven organizací poskytujících služby obyvatelstvu; při závažných nebo opakovaných nedostatecích v činnosti závodů a provozoven může navrhnout odvolání jejich vedoucích z funkce;

c) vyjadřuje se k návrhům závazných stanovisek, která vydávají příslušné orgány státní správy k návrhům na rozmístění vybraných

investic, zejména z hlediska nároků na přírodní zdroje, bytovou výstavbu, vlivu na tvorbu a ochranu životního prostředí, jakož i k návrhům na zrušování zastaralých a neefektivních provozoven a neperspektivních výrobních podniků.

(5) Městský národní výbor první kategorie vydává závazná stanoviska k návrhům na rozmístění vybraných investic podle zvláštních předpisů.

(6) Městský národní výbor první kategorie a městský národní výbor druhé kategorie vykonává v případech stanovených zákonem také působnost, která jinak přísluší okresnímu národnímu výboru.

§ 26a

(1) Národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně a obvodní národní výbory v těchto městech mají působnost městských i okresních národních výborů. Národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně kromě toho vykonávají ve zvlášť stanovených věcech²⁾ státní správu, která jinak přísluší krajským národním výborům. Obvodní národní výbory v těchto městech vykonávají státní správu ve věcech, které podle zvláštních předpisů přísluší městským národním výborům. Místním národním výborům v městských částech přísluší působnost, kterou mají místní národní výbory podle tohoto zákona.

(2) Národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně mohou v dohodě s obvodními národními výbory stanovit, že budou plnit v zájmu jednotné správy města i další úkoly, které by obvodním národním výborům jinak náležely, jde-li o věci celoměstského významu nebo dosáhne-li se tím účelnějšího výkonu státní správy nebo lepšího uspokojování potřeb občanů a organizací. Stejným způsobem mohou některé úkoly ze své působnosti svěřit všem obvodním národním výborům, popřípadě některému z nich. Národní výbor města může v dohodě s místním národním výborem působícím v městské části přenést některé úkoly náležející do působnosti místního národního výboru na obvodní národní výbor. Na návrh místního národního výboru se může národní výbor města po projednání s občany usnést na zániku tohoto místního národního výboru a na převzetí jeho působnosti obvodním národním výborem.

(3) Národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně ve svých statutech zejména upraví rozdělení úkolů mezi národním výborem města a obvodními národními výbory; stanoví městské obvody, znak a barvy města a způsob jejich užívání; podrobněji upraví uspořádání orgánů národního výboru města a obvodních národních výborů, jejich

²⁾ Příloha C zákona České národní rady č. 146/1971 Sb.

působnost a vzájemnou dělbu práce mezi nimi; stanoví, které odbory a jiné útvary zřizují obvodní národní výbory, a hlavní zásady a formy účasti občanů na správě města.

§ 26b

(1) Obvodní národní výbory v městech Brně, Ostravě a Plzni v souladu s plánovitým rozvojem města zabezpečují za nejširší účasti občanů rozvoj svých obvodů. Pečují o zvelebování a vzhled obvodu. Úzce spolupracují s národním výborem města při řešení celoměstských otázek a předkládají mu v tomto směru iniciativní návrhy. Podílejí se na sestavování dlouhodobých koncepcí a plánů města a sestavují a schvalují plány rozvoje vlastního hospodářství a své rozpočty.

(2) Obvodní národní výbory řídí obvodní podniky bytového hospodářství, spravují obvodní lidové knihovny a další kulturní zařízení; mohou zřizovat a řídit i další organizace a zařízení, které uspokojují převážně místní potřeby nebo které je účelnější organizovat podle obvodů.

§ 26c

Národní výbory měst Brna, Ostravy a Plzně vydávají závazná stanoviska k návrhům na rozmístění vybraných investic podle zvláštních předpisů.

§ 27

Okresní národní výbor

(1) Okresní národní výbor řídí národní výbory nižšího stupně. Pomáhá jim v jejich práci, zejména pro ně organizuje odbornou a poradenskou činnost, zabývá se jejich podněty a upozorněními, radí se s nimi, dozírá na plnění zákonů a zachovávání státní disciplíny. Provádí periodické revize hospodaření národních výborů nižších stupňů, jakož i organizací a zařízení řízených a spravovaných těmito národními výbory.

(2) Okresní národní výbor vykonává státní správu na všech úsecích uvedených v § 19.

(3) Okresní národní výbor spolupracuje s krajským národním výborem při vypracování koncepce rozvoje okresu a vyjadřuje se k návrhům koncepcí rozvoje kraje, střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtů krajského národního výboru; krajský národní výbor projednává tyto návrhy s okresními národními výbory a informuje je o schválených koncepcích, hospodářských plánech, o rozpočtu a o jejich plnění.

(4) Okresní národní výbor vydává závazná stanoviska k návrhům na rozmístění vybraných investic podle zvláštních předpisů a spolupracuje s krajským národním výborem při vypracování závazných stanovisek k návrhům na rozmístění vybraných investic, u nichž toto stanovisko vydá-

vá krajský národní výbor; dále spolupracuje s krajským národním výborem při zrušování zastaralých a neefektivních provozoven a neperspektivních výrobníh.

(5) Okresní národní výbor řídí nebo spravuje okresní správu silnic, okresní ústav národního zdraví, zařízení sociálního zabezpečení, dále školy a školská zařízení, kulturní a kulturně výchovné organizace a zařízení v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy. Může řídit i organizace obstarávající některé z činností uvedených v § 21, slouží-li k uspokojování potřeb více obcí a lze-li je na tomto stupni účelněji řídit. Provádí periodické revize hospodaření organizací a zařízení jím řízených a spravovaných.

§ 28

Krajský národní výbor

(1) Krajský národní výbor zabezpečuje proporcionální rozvoj hospodářství a kulturní, zdravotnické a sociální výstavby v kraji; za tím účelem vypracovává návrh plánu rozvoje oblasti, v jehož rámci usměrňuje správné proporce v rozvoji kraje. Účastní se dalších prací na přípravě státního plánu rozvoje národního hospodářství, úzce spolupracuje s ústředními orgány státní správy a předkládá jim iniciativní návrhy na řešení otázek dotýkajících se rozvoje kraje.

(2) Krajský národní výbor navrhuje příslušným orgánům zrušení zastaralých a neefektivních provozoven a neperspektivních výrobníh a jeho zařazení do plánu, stanoví spolu s příslušným orgánem podmínky zrušení zastaralých a neefektivních provozoven a neperspektivních výrobníh a požaduje u příslušných orgánů uplatnění postihu vůči organizaci, která tyto podmínky neplní; vydává závazná stanoviska k návrhům na rozmístění vybraných investic podle zvláštních předpisů.

(3) Krajský národní výbor řídí okresní národní výbory, pomáhá jim a radí se s nimi, zabývá se jejich podněty a upozorněními, dozírá na plnění zákonů a zachovávání státní disciplíny a provádí periodické revize jejich hospodaření.

(4) Při výkonu státní správy se krajský národní výbor zaměřuje především na stanovení základních úkolů, řešení koncepčních otázek a na dozor na plnění zákonů a směrnic ústředních orgánů.

(5) Krajský národní výbor může řídit hospodářské organizace a spravovat rozpočtové a příspěvkové organizace, které slouží uspokojování potřeb více okresů nebo krajů, je-li řízení nebo správa na tomto stupni účelnější; dále může řídit nebo spravovat organizace poskytující zvlášť specializované služby. Provádí periodické revize hospodaření organizací jím řízených a spravovaných.

Oddíl 3

Plán, rozpočet a správa majetku

§ 29

Národní výbor sestavuje a schvaluje

- a) střednědobý hospodářský plán,
- b) prováděcí hospodářský plán,
- c) střednědobý rozpočtový výhled,
- d) rozpočet.

§ 30

(1) Při zpracování svého hospodářského plánu vychází krajský národní výbor z úkolů a prostředků stanovených ve státním plánu rozvoje národního hospodářství a ve státním rozpočtu, jakož i z vlastního dlouhodobého výhledu opřeného o technickoekonomické koncepce a studie. Krajským národním výborům jsou ve střednědobém a prováděcím státním plánu stanoveny závazné úkoly pouze v nezbytném rozsahu; ve státním rozpočtu republiky jsou stanoveny finanční vztahy k rozpočtům národních výborů (souhrnný finanční vztah a účelové subvence), popřípadě další závazné limity.

(2) V rámci závazných úkolů a limitů stanovených státním plánem a na podkladě finančních vztahů k rozpočtům národních výborů stanovených státním rozpočtem republiky stanoví krajský a okresní národní výbor národním výborům nižšího stupně závazné úkoly a limity, popřípadě jejich okruh rozšiřuje, a upravuje finanční vztahy k jejich rozpočtům; na jejich podkladě vypracují národní výbory všech stupňů své hospodářské plány a rozpočty.

(3) K zabezpečení hlavních cílů komplexního rozvoje měst Brna, Ostravy a Plzně stanoví vláda podle potřeby úkoly státních plánů rozvoje národního hospodářství, jimiž jsou krajské národní výbory při rozpisu plánu vázány.

(4) K zabezpečení hlavních cílů komplexního rozvoje měst, v nichž působí městské národní výbory první kategorie, krajské národní výbory určují pro tyto městské národní výbory závazné úkoly a v rámci finančních vztahů k rozpočtům okresních národních výborů závazné limity, zejména v oblasti investic. V případech stanovených vládou určují krajské národní výbory tyto závazné úkoly a závazné limity i pro městské národní výbory druhé kategorie.

§ 31

(1) Rozpočet národního výboru obsahuje ve stanoveném členění příjmy a výdaje národního výboru a jeho rozpočtových organizací včetně finančních vztahů k jeho hospodářským a příspěvkovým organizacím.

(2) Rozpočet musí být vyrovnan.

(3) Místní a městské národní výbory projednávají své rozpočty s občany.

§ 32

(1) Příjmy národního výboru tvoří zejména

- a) příjmy z hospodářství národního výboru, především příjmy od hospodářských organizací jím řízených,
- b) výnosy daní a poplatků v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy,
- c) dotace a subvence ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu národního výboru vyššího stupně,
- d) ostatní příjmy v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy,
- e) dobrovolné příspěvky od jiných národních výborů, státních, družstevních a společenských organizací,
- f) úvěry.

(2) Příjmy národního výboru nejsou účelové, s výjimkou účelových subvencí ze státního rozpočtu a příjmů, jejichž účelovost je stanovena právními předpisy nebo orgánem, který je poskytuje.

(3) Ministerstvo financí stanoví, v kterých případech doplňkové příjmové zdroje, patřící jinak krajskému národnímu výboru, případnou národním výborům měst Brna, Ostravy a Plzně.

§ 33

(1) Národní výbor musí v rozpočtu zabezpečit krytí veškerých svých závazků, které převzal, závazků vyplývajících z plnění zákonných povinností, popřípadě též odvody do rozpočtu národního výboru vyššího stupně, popřípadě do státního rozpočtu.

(2) Nedosahuje-li národní výbor rozpočtem předpokládaných příjmů, musí omezit v odpovídajícím rozsahu výdaje; přitom však musí zabezpečit výdaje ke krytí převzatých závazků a výdaje na plnění zákonných povinností.

§ 34

Národní výbor vytváří vlastní peněžní fondy, především z prostředků získaných ze svého hospodaření a využívá jich k dalšímu rozvoji hospodářské a kulturní výstavby.

§ 35

Národní výbor a jeho organizace spravují majetek ve státním socialistickém vlastnictví, který slouží k plnění jejich úkolů.

§ 36

Národní majetek, který spravuje hospodářská organizace řízená národním výborem, anebo národní majetek, který národní výbor spravuje a využívá k některému z účelů uvedených v § 21,

může být opatřením nadřízených orgánů převeden do správy jiné organizace tomuto národnímu výboru nepodřízené tehdy, vznikne-li pochybnost o tom, která organizace má určitý národní majetek spravovat, nebo jde-li o nemovitý majetek, jehož je třeba k uskutečnění stavby, jejího užívání nebo k provedení asanace.

§ 37³⁾

Oddíl 4

Samostatná působnost národního výboru

§ 38

V otázkách péče o zlepšování životního prostředí, úrovně bydlení a uspokojování dalších potřeb občanů různými službami, o rozvíjení kulturního a společenského života a o vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy, sportu a rekreace, dále v otázkách zřizování a řízení svých hospodářských organizací (§ 21 a 22), v otázkách správy majetku (§ 35 a 36) a sdružování prostředků a činností (§ 6a), stanovení hospodářského plánu a rozpočtu a hospodaření podle něho (§ 29 až 33) a v otázkách zřizování a správy svých fondů (§ 34) vykonávají národní výbory svou působnost samostatně, řídíce se jen zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy a usneseními vlády.

Hlava čtvrtá

NÁRODNÍ VÝBOR A JEHO ORGÁNY

Oddíl 1

Pravomoc plenárního zasedání národního výboru

§ 39

(1) Národní výbor na svém plenárním zasedání projednává základní otázky komplexního ekonomického a sociálního rozvoje svého územního obvodu, zejména pokud jde o poskytování a úroveň všech služeb pro obyvatelstvo, bydlení, bytovou výstavbu a údržbu bytového majetku, životní prostředí a další zájmy a potřeby obyvatelstva. Zřizuje si výkonné a kontrolní orgány, řídí jejich činnost a hodnotí výsledky jejich práce. Všechny orgány národního výboru jsou mu ze své činnosti odpovědné.

(2) Plenárnímu zasedání národního výboru je vyhrazeno

- a) schvalovat dlouhodobé koncepce rozvoje územního obvodu národního výboru; jde-li o krajský národní výbor, schvalovat též návrhy dlouhodobých oblastních výhledů a návrhy střednědobých a prováděcích oblastních plánů;
- b) schvalovat střednědobé a prováděcí hospodářské plány národního výboru a hodnotit je-

jich plnění, stanovit celkové vztahy k plánu a rozpočtu národních výborů nižších stupňů;

- c) schvalovat volební programy Národní fronty, kontrolovat jejich plnění a hodnotit výsledky socialistické soutěže organizované národními výbory;
- d) schvalovat územní plány a projednávat dlouhodobé koncepce a návrhy střednědobých plánů rozvoje zemědělské výroby; jde-li o krajský národní výbor, projednávat též dlouhodobé koncepce rozvoje lesního hospodářství;
- e) schvalovat plány rozvoje kultury, roční plány kulturně výchovné činnosti a projednávat návrhy střednědobých plánů rozvoje tělesné výchovy a sportu;
- f) schvalovat rozpočet a závěrečný účet národního výboru;
- g) jde-li o krajský národní výbor, projednávat vybrané významné investiční záměry, přijímat k nim stanoviska a stanovit podmínky k jejich realizaci podle zvláštních předpisů;
- h) schvalovat základní směry sdružování prostředků a činností;
- ch) zřizovat, slučovat a zrušovat hospodářské, rozpočtové a jiné organizace a zařízení národního výboru; jde-li o hospodářské organizace, vymezit jim i předmět činnosti a schvalovat jejich statuty;
- i) rozhodovat o územních změnách, popřípadě jednat o návrzích těchto změn;
- j) stanovit počet poslanců národního výboru, stanovit počet a hranice volebních obvodů;
- k) zřizovat a rušit komise, odbory a jiné orgány národního výboru a určovat dělbu práce mezi nimi;
- l) volit předsedu, místopředsedy a tajemníka národního výboru, další členy rady, dále předsedy, tajemníky a další členy komisí národního výboru, jakož i odvolávat je z funkce;
- m) volit předsedu, místopředsedu a další členy výboru lidové kontroly národního výboru a odvolávat je z funkce, jakož i schvalovat plán činnosti tohoto výboru; projednávat výsledky důležitých kontrol a návrhy na opatření;
- n) ustanovovat vedoucí odborů národního výboru a hygienika a odvolávat je z funkcí, a to po vyjádření národního výboru vyššího stupně; jde-li o vedoucího odboru krajského národního výboru nebo krajského hygienika, po vyjádření příslušného ministerstva (ústředního orgánu státní správy);
- o) usnášet se na obecně závazných nařízeních národního výboru a projednávat rozborů účinnosti obecně závazných nařízení národního výboru, jakož i rozborů zákonnosti a

³⁾ § 37 byl vypuštěn zákonem České národní rady č. 137/1982 Sb.

účinnosti obecně závazných nařízení národních výborů nižších stupňů;

- p) schvalovat jednací řád plenárního zasedání, rady, výboru lidové kontroly, komisí, jakož i organizační řád národního výboru; řídí se při tom vzorovým jednacím řádem a vzorovým organizačním řádem, které vydá vláda;
- r) rozhodovat o přijetí půjčky nebo úvěru;
- s) jde-li o okresní národní výbor, volit a odvolávat z funkce soudce z lidu okresního soudu;
- t) jde-li o krajský národní výbor, volit a odvolávat z funkce soudce z lidu krajského soudu;
- u) projednávat zprávy o stavu socialistické zákonnosti a ochraně veřejného pořádku, které jim předkládají soudy, prokuratura a útvary Sboru národní bezpečnosti, a zprávy jiných státních orgánů, které působí v územním obvodu národního výboru, o jejich činnosti dotýkající se zájmů a potřeb občanů;
- v) usnášet se o přenesení působnosti národního výboru na národní výbory nižších stupňů podle zvláštních předpisů;
- x) hodnotit úroveň služeb poskytovaných obyvatelstvu a tvorbu a ochranu životního prostředí;
- y) hodnotit úroveň vyřizování stížností, oznámení a podnětů občanů došlých národnímu výboru, organizacím a zařízením řízeným a spravovaným národním výborem;
- z) udělovat čestné občanství obce (města) a jiná veřejná uznání, jakož i udělovat ceny národního výboru.

(3) Plenární zasedání národního výboru si může vyhradit rozhodnutí v jakékoliv další otázce, která patří do působnosti jeho orgánů.

§ 40

Národní výbor může rozhodnout, že některou základní otázku života obce nebo města před tím, než k této otázce přijme usnesení, předloží k projednání občanům; učiní tak zejména, jde-li o územní plán obce, o sloučení obcí nebo o jiné závažné územní změny.

§ 41

Okresní a krajský národní výbor svolává k posouzení některých důležitých otázek týkajících se činnosti národních výborů konference národních výborů nižších stupňů.

Oddíl 2

Jednání plenárního zasedání národního výboru

§ 42

(1) Krajské a okresní národní výbory se scházejí nejméně čtyřikrát, městské a místní národní

výbory nejméně šestkrát do roka k řádnému zasedání.

(2) Zasedání národního výboru svolává předseda národního výboru na základě usnesení rady. Požádá-li o to alespoň čtvrtina poslanců, anebo národní výbor vyššího stupně nebo jeho rada, vláda, je předseda národního výboru povinen svolat národní výbor k mimořádnému zasedání, a to tak, aby se zasedání konalo nejpozději do 14 dnů.

(3) Přípravu zasedání národního výboru organizuje jeho rada v součinnosti s komisemi a s poslanci; při přípravě zasedání národního výboru jeho rada úzce spolupracuje s národními výbory nižších stupňů, s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, státními orgány a s organizacemi, jejichž činnosti se dotýká věc, jež se má na plenárním zasedání projednávat. Návrhy mohou předkládat rada, komise anebo jednotliví poslanci. Národní výbor si k prověření předložených návrhů může vyžadovat stanoviska, zejména svého výboru lidové kontroly, popřípadě pracovních skupin poslanců a dalších občanů, dále odborné posudky a vyjádření. S otázkami, které budou předmětem jednání plenárního zasedání, musí být poslanci včas seznámeni.

§ 43

(1) Plenární zasedání národního výboru jsou veřejná. Rada uvědomuje občany o místu a době jednání a o navrženém programu.

(2) Požádá-li o slovo poslanec národního výboru vyššího stupně nebo České národní rady nebo Federálního shromáždění anebo zástupce vlády, musí mu být uděleno. Slovo může být uděleno též občanu, který není poslancem.

§ 44

K platnosti usnesení plenárního zasedání národního výboru je třeba souhlasu nadpoloviční většiny hlasů všech poslanců. Hlasuje se zpravidla zvižením ruky.

§ 45

(1) Plenární zasedání národního výboru řídí jeho předseda. Předseda spolu s tajemníkem podpisuje obecně závazná nařízení národního výboru a jiná jeho usnesení. Předseda národního výboru zastupuje národní výbor navenek. Předsedu zastupuje místopředseda národního výboru nebo jiný člen rady pověřený národním výborem.

(2) Úkoly předsedy a místopředsedů národního výboru plní v městech Brně, Ostravě a Plzni primátor města Brna, primátor města Ostravy a primátor města Plzně a jejich náměstkové. Primátor jako představitel města má právo užívat historických primátorských insignií.

Oddíl 3

Rada

§ 46

(1) Rada je výkonný orgán národního výboru s všeobecnou působností. Organizuje a sjednocuje plnění úkolů národního výboru na všech úsecích. Rozhoduje zejména o otázkách, které svým významem přesahují rámec jednoho odvětví, po případě úseku státní správy.

(2) Rada národního výboru zejména

- a) rozpracovává a zabezpečuje plnění úkolů, jež vyplývají z usnesení národního výboru, rad národních výborů vyšších stupňů a z usnesení vlády; projednává a řeší iniciativní návrhy komisí, poslanců, odborů a národních výborů nižších stupňů a jejich rad; organizuje práce na přípravě plánu a rozpočtu národního výboru a projednává jejich návrhy;
- b) hodnotí výsledky činnosti organizací řízených nebo spravovaných národním výborem, jmenuje a odvolává jejich vedoucí, stanoví jejich plat a zásady jejich hmotné zainteresovanosti; jmenuje a odvolává též hlavní kontroly těchto organizací;
- c) připravuje návrhy dlouhodobých oblastních výhledů a návrhy střednědobých a prováděcích oblastních plánů;
- d) koordinuje přípravu závazných stanovisek připravovaných orgány národního výboru;
- e) navrhuje a koordinuje přípravu sdružování prostředků a činností;
- f) jde-li o radu krajského národního výboru, navrhuje zrušení neefektivních a zastaralých provozoven a neperspektivních výrobní a podle potřeby stanoví podmínky jejich zrušení;
- g) stanoví po dohodě s ústředně řízenými hospodářskými a družstevními organizacemi podíl těchto organizací na komplexním ekonomickém a sociálním rozvoji územního obvodu;
- h) řídí a sjednocuje činnost komisí národního výboru a vytváří podmínky pro jejich práci; zabezpečuje a kontroluje projednávání a řešení jejich návrhů, podnětů a připomínek;
- ch) vytváří příznivé podmínky pro účinnou práci poslanců národního výboru;
- i) řídí činnost odborů národního výboru, ukládá jim úkoly, dozírá na jejich plnění a dbá na racionalizaci činnosti odborů; stanoví pracovní náplň odborů; určuje jejich vnitřní organizaci a počty pracovníků; stanoví zásadní úkoly v kádrové práci, pečuje o růst kvalifikace pracovníků odborů a stanoví plat vedoucích odborů;
- j) kontroluje a hodnotí výkon státní správy orgány národního výboru a orgány národních výborů nižších stupňů;

k) řídí ředitele (vedoucí) organizací (zařízení) obstarávajících činnosti uvedené v § 21.

(3) Rada národního výboru může v nutných a neodkladných případech vydat obecně závazné nařízení. Takové nařízení však pozbude platnosti, nebude-li schváleno na nejbližším zasedání národního výboru.

§ 47

(1) Rada je podřízena a odpovědná plenárnímu zasedání národního výboru, které může radu nebo její jednotlivé členy kdykoliv odvolat. Rada podává na každém řádném plenárním zasedání národního výboru zprávu o své činnosti.

(2) Rada národního výboru vyššího stupně usměrňuje a řídí činnost rad národních výborů nižších stupňů a pomáhá jim při plnění úkolů.

§ 48

(1) Rada místního nebo městského národního výboru má v obcích nebo ve městech s počtem

do	600 obyvatel	5—7 členů,
od	600 do 1 500 obyvatel	7—9 členů,
od	1 500 do 5 000 obyvatel	9—11 členů,
od	5 000 do 10 000 obyvatel	10—13 členů,
od	10 000 do 20 000 obyvatel	11—14 členů,
nad	20 000 obyvatel	12—15 členů.

(2) Rada Národního výboru města Brna má 15—20 členů, rada Národního výboru města Ostravy 15—20 členů a rada Národního výboru města Plzně 15—18 členů. Rada obvodního národního výboru v těchto městech má 8—15 členů.

(3) Rada okresního národního výboru má dvanáct až patnáct členů.

(4) Rada krajského národního výboru má patnáct až osmnáct členů.

§ 49

(1) Radu národního výboru tvoří předseda, místopředsedové, tajemník národního výboru a další členové, volení národním výborem z poslanců na celé volební období.

(2) Rada setrvává ve své funkci i po uplynutí volebního období, dokud si nově zvolený národní výbor nezvolí radu.

§ 50

Rada rozhoduje vždy ve sboru, schází se ke schůzím podle potřeby. Usnází se většinou hlasů všech svých členů.

§ 50a

Předseda, místopředsedové a tajemník národního výboru plní na základě pověření rady národního výboru úkoly koordinační a kontrolní povahy, které nevyžadují kolektivního rozhodování.

§ 51

(1) Předseda řídí schůze rady a spolu s tajemníkem podpisuje usnesení rady; mezi schůzemi rady koordinuje činnost místopředsedů a tajemníka národního výboru.

(2) Předseda je oprávněn pozastavit výkon usnesení rady, má-li za to, že odporuje obecně závaznému právnímu předpisu nebo usnesení národního výboru. Předloží pak věc k rozhodnutí nejbližšímu plenárnímu zasedání národního výboru.

§ 52

(1) Tajemník národního výboru řídí přípravu plánu činnosti národního výboru a jeho rady a koordinuje přípravu plánů činnosti jeho komisí a aktivů; dbá též o účelnou organizaci práce odborů a pomocných útvarů a o plynulý chod jejich práce.

(2) V rozsahu stanoveném organizačním řádem národního výboru tajemník plní úkoly vedoucího organizace v pracovněprávních vztazích pracovníků národního výboru s výjimkou pracovníků aparátu výboru lidové kontroly.

Oddíl 4

Komise a správní komise

§ 53

Národní výbor zřizuje pro úseky své práce komise, a to s přihlédnutím k rozsahu svých úkolů.

§ 54

(1) Komise jako iniciativní orgány se zabývají otázkami rozvoje na svém úseku a předkládají své návrhy národnímu výboru nebo jeho radě. Vycházejí přitom ze znalosti místních podmínek, potřeb a zájmů občanů.

(2) Komise jako kontrolní orgány dozírají na činnost organizací a zařízení řízených nebo spravovaných národním výborem, nezasahují však do otázek jejich operativního řízení. Dozírají též na práci odborů a správních komisí, zejména na dodržování socialistické zákonnosti při výkonu státní správy a na včasnost a kvalitu vyřizování záležitostí občanů; zjistí-li nedostatky v práci odborů, správních komisí nebo v činnosti organizací a zařízení řízených nebo spravovaných národním výborem, požadují jejich odstranění. Pokud není zjednána náprava, předkládají příslušné návrhy radě. Komise dále sledují a kontrolují, jak se na jednotlivých úsecích činnosti národního výboru uplatňuje jeho působnost a pravomoc a jak se provádějí usnesení národního výboru a jeho rady.

Při své kontrolní činnosti se komise opírají o poznatky občanů a spolupracují s nimi.

(3) Komise jako výkonné orgány činí opatření uvedená v § 38 a další opatření v otázkách svěřených jim plenárním zasedáním národního výboru. Nemohou činit opatření ve věcech, které jsou vyhrazeny plenárnímu zasedání národního výboru (§ 39) anebo jeho radě (§ 46). Komise místního a městského národního výboru, který nezřizuje odbory, plní i úkoly odborů.

§ 55

(1) Národní výbor volí členy komise z poslanců a dalších občanů, především z těch, kteří mu byli navrženi společenskými organizacemi. Většina členů komise musí být poslanci.

(2) Předsedou komise je poslanec národního výboru. Řídí a organizuje práci komise a dbá o plnění jejich usnesení. Je oprávněn pozastavit výkon usnesení komise, má-li za to, že odporuje obecně závaznému právnímu předpisu nebo usnesení národního výboru. Předloží pak věc radě na její nejbližší schůzi.

(3) Komise se schází podle potřeby. Usnází se většinou hlasů všech členů.

§ 56

(1) Komise národního výboru nižšího stupně není podřízena komisi národního výboru vyššího stupně.

(2) Pro vztah komisí národního výboru k orgánům národního výboru vyššího stupně ve věcech správního řízení platí ustanovení zákona o správním řízení.

§ 57

(1) V případech stanovených zákonem zřizuje národní výbor správní komise, kterým přísluší rozhodovat o právech a povinnostech občanů a organizací, popřípadě plnit další úkoly na úsecích, pro které jsou zřízeny.

(2) Národní výbor volí členy správní komise z řad svých poslanců a dalších občanů, především těch, kteří mu byli navrženi společenskými organizacemi. Předsedou správní komise je poslanec národního výboru; řídí a organizuje práci správní komise a dbá o plnění jejich usnesení.

(3) Správní komise se usnází většinou hlasů všech členů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(4) Správní komise jsou řízeny radou a podřízeny též příslušné správní komisi národního výboru vyššího stupně; jde-li o správní komisi krajského národního výboru, je podřízena příslušnému ústřednímu orgánu státní správy.

Oddíl 5

Výbory lidové kontroly národních výborů

§ 58

Krajské národní výbory, okresní národní výbory, městské národní výbory a místní národní výbory ve střediskových obcích zřizují výbory lidové kontroly; po projednání s výborem lidové kontroly příslušného okresního národního výboru je mohou zřídit též ostatní místní národní výbory.

§ 59

(1) Výbor lidové kontroly národního výboru se skládá z poslanců a z dalších občanů. Předsedu, místopředsedu a ostatní členy výboru lidové kontroly volí a odvolává plenární zasedání národního výboru; k volbě a odvolání místopředsedy, pokud není poslancem národního výboru, je třeba vyjádření výboru lidové kontroly národního výboru vyššího stupně, a jde-li o místopředsedu výboru lidové kontroly krajského národního výboru, vyjádření Výboru lidové kontroly České socialistické republiky. Členství ve výboru lidové kontroly je neslučitelné s funkcí předsedy, místopředsedy, tajemníka, předsedy komise a vedoucího odboru příslušného národního výboru nebo národního výboru nižšího stupně anebo s funkcí vedoucího organizace řízené nebo spravované příslušným národním výborem.

(2) Předsedou výboru lidové kontroly je poslanec národního výboru; má právo — není-li členem rady národního výboru — zúčastňovat se schůzí rady s hlasem poradním. Předsedu výboru lidové kontroly zastupuje místopředseda.

(3) Odborné práce pro výbor lidové kontroly krajského a okresního, popř. i městského národního výboru obstarává aparát. Počty pracovníků aparátu a náklady na ně určuje plenární zasedání národního výboru na návrh výboru lidové kontroly.

§ 60

(1) Výbor lidové kontroly národního výboru se schází podle potřeby. Na svých schůzích rozhoduje o zásadních otázkách patřících do působnosti výboru. Usnází se většinou hlasů všech svých členů. Předseda výboru lidové kontroly je oprávněn pozastavit výkon usnesení výboru, má-li za to, že odporuje obecně závaznému právnímu předpisu nebo usnesení národního výboru; předloží pak věc k rozhodnutí nejbližšímu plenárnímu zasedání národního výboru.

(2) O ostatních otázkách, patřících do působnosti výboru lidové kontroly, rozhodují jménem výboru jeho předseda, místopředseda a popřípadě pověřené členové a pracovníci v rozsahu svěřené jim pravomoci.

Oddíl 6

Odbory

§ 61

(1) Národní výbory zřizují pro jednotlivá odvětví (úseky) své působnosti odbory.

(2) Místo odboru může národní výbor zřídit jako svůj orgán jiný útvar; o tomto útvaru platí ustanovení o odborech.

(3) Vláda stanoví nařízením, které odbory nebo jiné útvary národní výbory zřizují.

(4) Rada národního výboru při stanovení pracovní náplně odborů a jiných útvarů zřízených místo odborů vychází ze vzorové náplně vydané příslušným ministerstvem (ústředním orgánem státní správy).

§ 62

Odbory v odvětvích a na úsecích, pro které jsou zřízeny,

- a) vykonávají státní správu s výjimkou věcí náležejících do pravomoci plenárního zasedání národního výboru, jeho rady, komisí a správních komisí;
- b) vedou po odborné stránce organizace a zařízení řízené nebo spravované národním výborem;
- c) zpracovávají odborné podklady pro jednání národního výboru, jeho rady, komisí a správních komisí a zabezpečují plnění usnesení národního výboru a jeho orgánů.

§ 63

(1) Odbor je řízen radou a odpovídá jí za veškerou svoji činnost. Ve věcech uvedených v § 62 písm. a) a b), nejde-li o věci uvedené v § 38, je podřízen též odboru národního výboru vyššího stupně, jde-li o odbor krajského národního výboru, příslušnému ústřednímu orgánu státní správy.

(2) Práci odboru řídí a za ni odpovídá jeho vedoucí.

(3) Odbory informují poslance o své činnosti i o poznatcích z činnosti organizací a zařízení řízených nebo spravovaných národním výborem.

(4) Pracovníci odborů jsou povinni účastnit se schůzí a besed poslanců s voliči a pomáhat jim v jejich práci ve volebním obvodu.

§ 63a

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo vnitra“) stanoví v dohodě s příslušnými ústředními orgány státní správy obecně závazným právním předpisem předpoklady pro výkon funkcí, které vyžadují

zvláštní odbornou způsobilost. Vymezí zejména obsah odborné způsobilosti, způsob jejího ověřování a formy dalšího zdokonalování, pokud nejsou stanoveny zvláštními předpisy.

§ 63b

Zvláštní orgány

V případech stanovených zákonem zřizují národní výbory pro výkon státní správy v příslušném odvětví (úseku) zvláštní orgány; zákon stanoví též postavení a působnost těchto orgánů.

Oddíl 7

Občanské výbory a jiné aktivity národního výboru

§ 64

(1) Městské národní výbory a obvodní národní výbory, jakož i místní národní výbory ve střediskových obcích zřizují občanské výbory. Místní národní výbory v ostatních obcích mohou zřizovat občanské výbory, vyžaduje-li to rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje. Občané volí členy občanských výborů na veřejných shromážděních na dobu pět let.

(2) Posláním občanských výborů je umožnit občanům uplatňovat jejich potřeby a zájmy v činnosti národního výboru a organizovat jejich účast na řešení veřejných záležitostí, zejména při zvelebování obce (města), udržování a ochraně bytového majetku, upevňování veřejného pořádku a socialistického soužití; občanské výbory se podílejí též na tvorbě, plnění a kontrole volebních programů Národní fronty.

(3) Národní výbor může v zájmu styku s občany pověřit občanské výbory plněním některých svých úkolů, nejde-li o rozhodnutí ve věcech státní správy. Pověřovat občanské výbory plněním úkolů může jen plenární zasedání národního výboru nebo jeho rada.

(4) Občanské výbory úzce spolupracují s poslanci národního výboru a pomáhají jim v jejich činnosti ve volebních obvodech.

(5) Občanské výbory se mohou obracet se svými návrhy, podněty a dotazy na radu a ostatní orgány národního výboru a na organizace národního výborem řízené nebo spravované; tyto orgány a organizace jsou povinny se zabývat návrhy, podněty a dotazy občanských výborů a informovat je o způsobu vyřízení.

§ 65

(1) K účasti občanů na společensky prospěšné práci, k hlubšímu poznávání jejich potřeb a zájmů a k řešení otázek vyžadujících všestranného posouzení zřizuje si národní výbor a jeho orgány poradní sbory, pracovní komise a jiné své aktivity.

(2) Národní výbory dbají o to, aby organizace a zařízení jimi spravované nebo řízené vytvářely své aktivity k účasti občanů na své práci.

Hlava pátá

ŘÍZENÍ NÁRODNÍCH VÝBORŮ A JEJICH ORGÁNŮ

Oddíl 1

Vztahy národního výboru k ústředním orgánům a k národním výborům vyššího stupně

§ 66

(1) Stupně a druhy národních výborů, jakož i jejich postavení, působnost a organizaci upravují v mezích ústavních zákonů Československé socialistické republiky zákony České národní rady.

(2) Česká národní rada usměrňuje činnost národních výborů k plnění klíčových úkolů. Zobecňuje zkušenosti národních výborů, hodnotí účinnost forem a metod jejich práce, působí na uplatňování demokratických principů v jejich činnosti a usnází se na opatřeních ke zlepšení jejich výstavby a práce.

(3) Česká národní rada umožňuje národním výborům účast na projednávání návrhů zákonů a usnesení České národní rady k otázkám činnosti národních výborů a na kontrole působení zákonů. Národní výbory se mohou obracet přímo na Českou národní radu s iniciativními podněty.

§ 67

(1) Vláda řídí a kontroluje práci národních výborů a vytváří vhodné podmínky pro jejich činnost.

(2) Vláda zejména

- a) sjednocuje činnost ministerstev (ústředních orgánů státní správy) ve vztahu k národním výborům,
- b) zabezpečuje realizaci jednotné státní politiky v otázkách komplexního ekonomického a sociálního rozvoje územních obvodů národních výborů,
- c) určuje plánem a rozpočtem krajským národním výborům úkoly a prostředky, stanoví systémizaci aparátu národních výborů a počty pracovníků v souhrnu za všechna odvětví řízená národními výbory,
- d) může stanovit krajským národním výborům závazné úkoly a limity, jakož i orientační ukazatele k zabezpečení souladu mezi rozvojem ústředně řízených odvětví a hospodářstvím národních výborů,
- e) rozhoduje o zásadních otázkách týkajících se výkonu státní správy v působnosti národních výborů,
- f) řeší sporné otázky, které se při rozpracovávání a uskutečňování celostátní politiky vyskytnou mezi krajskými národními výbory a

ministerstvy (ústředními orgány státní správy) a mezi krajskými národními výbory navzájem,

- g) kontroluje, jak národní výbory plní úkoly, a hodnotí výsledky jejich činnosti,
- h) projednává zásadní otázky komplexního ekonomického a sociálního rozvoje jednotlivých krajů.

(3) Vláda podává České národní radě zprávy o činnosti národních výborů, o stavu plnění úkolů v jejich působnosti a o opatřeních přijatých vládou při řízení národních výborů.

§ 67a

K zabezpečení řídicí a kontrolní úlohy vlády ve vztahu k národním výborům

- a) ministerstva (ústřední orgány státní správy) předkládají vládě

1. návrhy koncepcí rozvoje odvětví (úseků) řízených a spravovaných národními výbory,
2. návrhy ve věcech, které patří do samostatné působnosti národních výborů, pokud nejsou zákonem zmocněny k jejich úpravě obecně závazným právním předpisem (§ 38);

- b) ministerstvo vnitra

1. organizuje jednotný postup ministerstev (ústředních orgánů státní správy) při přípravě návrhů pro jednání vlády a při plnění opatření přijatých vládou v otázkách týkajících se národních výborů,
2. koordinuje vydávání směrnic (instrukcí) ministerstev (ústředních orgánů státní správy), jež se týkají národních výborů a jimi řízených nebo spravovaných organizací,
3. koordinuje přípravu podkladů pro kontrolní činnost vlády z hlediska dodržování právních předpisů a plnění usnesení vlády v činnosti národních výborů, jakož i v činnosti ministerstev (ústředních orgánů státní správy) ve vztahu k národním výborům,
4. zajišťuje ve spolupráci s ostatními ministerstvy (ústředními orgány státní správy) vytváření podmínek pro zvyšování politické a odborné úrovně pracovníků národních výborů,
5. provádí rozbor činnosti národních výborů, organizuje výměnu zkušeností z jejich práce a usměrňuje a vyhodnocuje soutěže národních výborů,
6. usměrňuje organizování informačního systému národních výborů.

§ 68

(1) Ministerstva (ústřední orgány státní správy) řídí v rámci zákonů výkon státní správy v při-

slušném odvětví (úseku) vydáváním obecně závazných právních předpisů a směrnic (instrukcí), kontrolují výkon státní správy a dodržování socialistické zákonnosti, zevšeobecňují získané poznatky z této činnosti národních výborů a činí opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

(2) Ministerstva (ústřední orgány státní správy), do jejichž působnosti náleží odvětví (úseky) řízené nebo spravované národními výbory, dále

- a) řídí po odborné stránce činnost národních výborů na základě vládou schválených koncepcí rozvoje odvětví (úseků),
- b) zabezpečují odborné vedení rozpočtových a příspěvkových organizací a zařízení národních výborů,
- c) podílejí se na přípravě návrhů střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtů krajských národních výborů,
- d) zabezpečují jednotný postup při používání právních předpisů v činnosti národních výborů,
- e) pomáhají po odborné stránce národním výborům a jejich organizacím zabezpečovat úkoly a zdokonalovat metody činnosti,
- f) usměrňují vědeckotechnický rozvoj a racionalizaci řídicích a správních činností,
- g) pečují o výchovu odborných kadrů národních výborů, organizací a zařízení jimi řízených nebo spravovaných.

(3) Ministerstva (ústřední orgány státní správy) působící v odvětvích ústředně řízených

- a) zpracovávají ve spolupráci s krajskými národními výbory koncepci rozvoje odvětví (oboru) a návrhy dlouhodobých plánů; projednávají s nimi přípravu důležitých investic a opatření týkající se rozmístění závodů a provozoven a změny v zaměstnanosti obyvatelstva,
- b) zabezpečují, aby jimi řízené orgány a organizace koordinovaly svoji činnost s národními výbory, zejména s okresními národními výbory, městskými národními výbory a místními národními výbory ve střediskových obcích a projednávaly s nimi všechna závažná opatření, týkající se rozvoje územních obvodů národních výborů.

§ 69 a 70⁴⁾

§ 71

Národní výbor vyššího stupně usměrňuje, kontroluje a řídí činnost národních výborů nižšího stupně; dbá přitom plně jejich pravomoci a odpovědnosti. Spolupracuje s nimi při přípravě vlastních opatření, seznamuje je s důležitými otázkami společenského rozvoje, které řeší vyšší

⁴⁾ Nevztahují se na území České socialistické republiky.

orgány, poskytuje jim všestrannou pomoc a opírá se o jejich iniciativu.

Oddíl 2

Náprava nesprávných opatření

§ 72

(1) Plenární zasedání národního výboru může nesprávné usnesení rady nebo komise změnit nebo zrušit; učiní tak vždy, odporuje-li takové usnesení zákonu nebo jinému obecně závaznému právnímu předpisu nebo stanovenému plánu, rozpočtu nebo jinému jeho usnesení. Nesprávné opatření odboru (správní komise) zruší nebo změní, nezjedná-li nápravu sama rada.

(2) Má-li rada za to, že některé usnesení komise je nesprávné, může jeho výkon pozastavit a předložit věc k rozhodnutí národnímu výboru na jeho nejbližším plenárním zasedání. Toto oprávnění radě nepřísluší, jde-li o usnesení výboru lidové kontroly národního výboru.

(3) Nesprávné opatření odboru (správní komise) může zrušit nebo změnit rada.

§ 73

(1) Odporuje-li obecně závazné nařízení národního výboru zákonu nebo jinému obecně závaznému právnímu předpisu anebo obecně závaznému nařízení národního výboru vyššího stupně, národní výbor vyššího stupně takové nařízení zruší. Jde-li o nařízení krajského národního výboru, zruší je Česká národní rada.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 rada národního výboru vyššího stupně výkon takového obecně závazného nařízení pozastaví a předloží věc svému národnímu výboru na jeho nejbližším zasedání. Jde-li o obecně závazné nařízení krajského národního výboru, pozastaví je vláda a předloží věc České národní radě.

§ 74

(1) Odporuje-li usnesení plenárního zasedání národního výboru zákonu, jinému obecně závaznému předpisu, usnesení plenárního zasedání národního výboru vyššího stupně, usnesením nebo směrnicím vyšších státních orgánů a nezjedná-li nápravu národní výbor sám, národní výbor vyššího stupně nebo vláda takové usnesení zruší.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 rada národního výboru vyššího stupně výkon takového

usnesení pozastaví a předloží věc svému národnímu výboru na jeho nejbližším zasedání.

§ 75

Je-li některé usnesení rady národního výboru nesprávné a nezjedná-li národní výbor nápravu sám, zruší je rada národního výboru vyššího stupně nebo vláda.

§ 76

Je-li některé opatření odboru (správní komise) ve věcech uvedených v § 62 písm. a) a b), nejde-li o věci uvedené v § 38, nesprávné a nezjedná-li nápravu národní výbor nebo jeho rada, může je zrušit odbor (správní komise) národního výboru vyššího stupně, jde-li o opatření odboru (správní komise) krajského národního výboru, příslušný ústřední orgán státní správy, jde-li o věc spadající do jeho působnosti.

§ 77

Usnesení plenárního zasedání národního výboru, rady nebo komise anebo opatření odboru ve věcech uvedených v § 38 zruší orgán vyššího stupně, jen jsou-li v rozporu se zákonem nebo s jiným obecně závazným právním předpisem anebo s usnesením vlády.

§ 78

O nápravě rozhodnutí vydaných ve správním řízení platí ustanovení zákona o správním řízení.

Hlava šestá

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ

§ 79⁵⁾

§ 80⁶⁾

(1) Zrušují se

- a) zákon č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejích orgánů;
- b) zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech;
- c) ustanovení § 6 a § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 32/1963 Sb., o organizaci řízení zemědělství;
- d) ustanovení § 13 věty první a druhé a § 14 zákona č. 34/1964 Sb., o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů;
- e) ustanovení § 29 věty druhé a § 42 věty druhé hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb.;

⁵⁾ Nevztahuje se na území České socialistické republiky.

⁶⁾ Dnem 1. ledna 1972 byly zrušeny článkem II zákona ČNR č. 146/1971 Sb.: zákon č. 175/1968 Sb., o městě Brně, zákon ČNR č. 40/1969 Sb., o městě Ostravě, zákon ČNR č. 41/1969 Sb., o městě Plzni, a zákonné opatření předsednictva ČNR č. 126/1971 Sb., o národních výborech ve městech Brně, Ostravě a Plzni, s výjimkou ustanovení § 6.

Dnem 1. ledna 1983 bylo zrušeno článkem VII zákona ČNR č. 137/1982 Sb. usnesení Národního shromáždění Československé socialistické republiky ze dne 1. prosince 1967 uveřejněné pod č. 109/1967 Sb., kterým se vydává Vzorový statut městských národních výborů, a zákon ČNR č. 57/1971 Sb., kterým se mění zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech.

- f) vládní nařízení č. 66/1960 Sb., o úpravě některých poměrů poslanců národních výborů a občanů zvolených za členy komisí národních výborů, ve znění vládního nařízení č. 189/1960 Sb.;
- g) vládní nařízení č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomocí a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů;
- h) vládní nařízení č. 102/1961 Sb., o úpravě působnosti národních výborů podle předpisů o využití nerostného bohatství;
- ch) vládní nařízení č. 11/1962 Sb., o prohloubení organizace řízení zemědělství národními výbory;
- i) vládní nařízení č. 93/1961 Sb., o spotřebitelských radách;
- j) vládní nařízení č. 59/1959 Sb., o občanské kontrole provozoven;
- k) část II vyhlášky č. 83/1961 Sb., o úkolech orgánů ROH a národních výborů při výkonu dozoru a péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

(2) Nedotčen zůstává zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech.

(3) Dosavadní užší komise zřízené podle zvláštních předpisů se řídí ustanoveními o správních komisích (§ 57).

§ 81

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1968.

Zákon České národní rady č. 33/1970 Sb., o finančních správách, nabyl účinnosti dnem 1. července 1970. Zákon České národní rady č. 116/1971 Sb., o výborech a komisích lidové kontroly, nabyl účinnosti dnem 21. října 1971. Zákon České národní rady č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1972. Zákon České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, nabyl účinnosti dnem 1. července 1982. Zákon České národní rady č. 137/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost městských národních výborů na některých úsecích státní správy, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983.

Kempný v. r.

32

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ
RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady ze dne 18. listopadu 1975 č. 129 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, se změnami a doplňky provedenými zákonem opatřením předsednictva České národní rady č. 10/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, zákonem České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích a zákonem České národní rady č. 138/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení.

ZÁKON

České národní rady
o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ORGÁNY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
A JEJICH ÚKOLY

§ 1

Orgány sociálního zabezpečení

(1) Orgány sociálního zabezpečení České socialistické republiky jsou:

- a) ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky,
- b) Úřad důchodového zabezpečení v Praze,
- c) národní výbory,
- d) ministerstvo vnitra České socialistické republiky a ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky v mezích působnosti stanovené zákonem o sociálním zabezpečení.¹⁾

(2) Jako orgány sociálního zabezpečení působí též sociální komise jednotných zemědělských družstev.

(3) Orgány sociálního zabezpečení České socialistické republiky zabezpečují co nejširší účast pracujících na výkonu sociálního zabezpečení a

jeho kontrole, vytvářejí předpoklady pro účast pracujících na rozhodování ve věcech sociálního zabezpečení a úzce spolupracují se společenskými organizacemi, zejména s orgány Revolučního odborového hnutí, s orgány výrobních družstev a s orgány Svazu družstevních rolníků České socialistické republiky.

§ 2

Ministerstvo práce a sociálních věcí
České socialistické republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo“)

- a) řídí a kontroluje výkon sociálního zabezpečení,
- b) zajišťuje, aby úkoly sociálního zabezpečení byly plněny v souladu s možnostmi a potřebami společnosti.

(2) Ministerstvo může zřídit jako svůj orgán posudkovou komisi sociálního zabezpečení k posuzování zdravotního stavu ve výjimečných případech, které ministerstvo určí, protože jejich posouzení vyžaduje zvláštních odborných znalostí.

¹⁾ § 129—135, § 162 a 165 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení.

§ 3

Úřad důchodového zabezpečení v Praze

(1) Úřad důchodového zabezpečení v Praze rozhoduje o dávkách důchodového zabezpečení, pokud není v tomto zákoně nebo v zákoně o sociálním zabezpečení stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení; při výkonu důchodového zabezpečení spolupracuje s národními výbory.

(2) Úřad důchodového zabezpečení v Praze odpovídá za účelné a hospodárné vynakládání prostředků na důchodové zabezpečení, s nimiž hospodáří.

Národní výbory

§ 4

(1) Národní výbory poskytují dávky a služby sociální péče a v případech stanovených tímto zákonem rozhodují o dávkách důchodového zabezpečení a o dávkách ze zabezpečení členů rodin občanů konajících službu v ozbrojených silách.

(2) Národní výbory rozhodují o dávkách zabezpečení matky a dítěte a o dávkách zabezpečení v nemoci, pokud je jejich poskytování upraveno prováděcími předpisy k zákonu o sociálním zabezpečení nebo předpisy o zabezpečení družstevníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, jakož i o dalších dávkách a příspěvcích podle zvláštních předpisů.²⁾

Správní komise

§ 5

(1) Okresní národní výbory a krajské národní výbory³⁾ zřizují jako správní komise posudkové komise sociálního zabezpečení, dávkové komise a komise péče o rodinu a děti. Místní národní výbory ve střediskových obcích a městské národní výbory mohou jako správní komise zřídit komise péče o rodinu a děti.

(2) V případě potřeby může krajský národní výbor pověřit okresní národní výbor ve svém územním obvodu, aby jeho posudková komise sociálního zabezpečení posuzovala invaliditu nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení účastníků boje proti fašismu a obětí fašismu a s výkonem sociálního zabezpečení na základě mezinárodních smluv, popřípadě

v některých dalších odůvodněných případech, pro území celého kraje.

(3) V případě potřeby může krajský národní výbor v dohodě s dalšími krajskými národními výbory pověřit okresní národní výbor ve svém územním obvodu, aby jeho posudková komise sociálního zabezpečení posuzovala invaliditu nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení na základě mezinárodních smluv, i pro území těchto krajů.

(4) V odůvodněných případech může okresní národní výbor se souhlasem krajského národního výboru zřídit posudkové komise sociálního zabezpečení s působností pro pracující velkých organizací, které mají závodní zdravotnické zařízení.

§ 5a

(1) Národní výbor volí předsedy správních komisí, jejich zástupce, tajemníky a ostatní členy z řad svých poslanců a dalších občanů. Předsedy komisí a jejich zástupci jsou poslanci národního výboru.

(2) Za členy posudkových komisí sociálního zabezpečení a dávkových komisí volí národní výbor zejména občany, které mu navrhnou příslušné orgány Revolučního odborového hnutí, Českého svazu výrobních družstev, Svazu družstevníků, Českého svazu protifašistických bojovníků, popřípadě dalších společenských nebo jiných socialistických organizací.

(3) Za členy posudkových komisí sociálního zabezpečení volí národní výbor na návrh příslušných orgánů též zástupce Československé lidové armády, zástupce Sboru národní bezpečnosti, zástupce vojsk ministerstva vnitra, zástupce Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, lékaře z řad posudkových lékařů sociálního zabezpečení, státní zdravotní správy, ozbrojených sil a železničního zdravotnictví.

(4) Za členy komisí péče o rodinu a děti volí národní výbor zejména občany, které mu navrhnou příslušné orgány společenských organizací; za členy volí též občany, kteří spolupůsobí při péči o rodinu a děti, zejména z řad dětských dorostových a ženských lékařů, pedagogů, psychologů, soudců z povolání, prokurátorů a příslušníků Sboru národní bezpečnosti.

²⁾ Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 107/1971 Sb., o mateřském příspěvku, ve znění zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., o zvýšení mateřského příspěvku a o změnách v nemocenském zabezpečení.

Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 106/1979 Sb., kterým se zvyšují hranice příjmů přípustné pro poskytování některých sociálních dávek na děti.

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 68/1980 Sb., kterým se zvyšují částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči.

³⁾ Působnost Národního výboru hlavního města Prahy je upravena zákonem č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

(5) Složení správní komise k projednání jednotlivých případů určuje předseda komise, popřípadě jeho zástupce podle povahy projednávaného případu.

(6) Posudková komise sociálního zabezpečení je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce, posudkový lékař sociálního zabezpečení, jeden z lékařů státní zdravotní správy a nejméně další dva členové. Dávková komise je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové. Komise pēče o rodinu a děti je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce a nejméně další čtyři členové.

(7) Správní komise se usnází většinou hlasů přítomných členů.

ČÁST DRUHÁ

PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ NA ÚSEKU DŮCHODOVÉHO ZABEZPEČENÍ, ZABEZPEČENÍ ČLENŮ RODIN OBČANŮ KONAJÍCÍCH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH, ZABEZPEČENÍ V NEMOCI A ZABEZPEČENÍ MATKY A DÍTĚTE

§ 6

Národní výbory při výkonu sociálního zabezpečení poskytují odbornou pomoc občanům a organizacím, kontrolují, jak organizace plní úkoly uložené zákonem o sociálním zabezpečení a ukládají jim, aby odstranily zjištěné nedostatky. Opatřují a předkládají Úřadu důchodového zabezpečení v Praze podklady potřebné k rozhodnutí o dávkách důchodového zabezpečení.

Působnost místních národních výborů

§ 7

Místní národní výbor rozhoduje

- a) komu má být vyplácena dávka důchodového zabezpečení, jestliže by se výplatou dávky oprávněnému zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které je důchodce povinen vyživovat,
- b) komu se mají vyplácet přídavky na děti ze zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, spisovatelů, hudebních skladatelů, výtvarných umělců, architektů, novinářů, výtvarných umělců a artistů^{3a)} (dále jen „vědeckí pracovníci, umělci a novináři“), družstevních rolníků, občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru, jednotlivě hospodářských rolníků a jiných osob samostatně hospodářských, nebo výchovné ze

sociálního zabezpečení, jestliže výplata do rukou dosavadního příjemce zřejmě nedosahuje účelu, pro který jsou přídavky na děti (výchovné) určeny.⁴⁾

§ 7a

Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor

a) rozhoduje

1. o podpoře při narození dítěte důchodkyní nebo manželce, popřípadě jiné rodinné příslušnici nepracujícího důchodce,
2. o příspěvku na rekreaci dětí nepracujícího důchodce,
3. o pohřebném při úmrtí nepracujícího důchodce, popřípadě člena jeho rodiny,
4. o pohřebném při úmrtí jednotlivě hospodářského rolníka, spolupracujícího člena jeho rodiny nebo rodinného příslušníka;

b) sleduje, zda trvají podmínky pro výplatu dávky důchodového zabezpečení, o kterých rozhoduje okresní národní výbor podle § 10 písm. a) bod 1 a 2;

c) sepisuje, pokud se na něj občan obrátí, žádosti

1. o úpravu důchodu, který je jediným zdrojem příjmu,
2. o zvýšení důchodu nebo výchovného pro bezmocnost,
3. o důchod manželky,
4. o sociální důchod,
5. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nepracujících důchodcích,
6. o dávky důchodového zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru a o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nich

a postupuje je okresnímu národnímu výboru příslušnému podle bydliště žadatele.

Působnost okresních národních výborů

§ 8

[1] Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o tom, zda zaměstnání (pojištění) bylo přerušeno z vážných důvodů,
2. o skončení zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie z jiných vážných důvodů než zdravotních,
3. o vzniku a zániku sociálního zabezpečení družstevních rolníků,
4. o vzniku a zániku sociálního zabezpečení

^{3a)} § 3 písm. f) zákona č. 121/1975 Sb.

⁴⁾ § 2 a 7 zákona č. 117/1966 Sb., o některých důsledcích zanedbávání péče o děti, ve znění zákona č. 99/1972 Sb.

- vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,
5. o vzniku a zániku důchodového pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících a spolupracujících členů jejich rodin a o vzniku a zániku sociálního zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru,
 6. o započtení celého kalendářního roku do doby zaměstnání před 1. lednem 1976, jestliže člen jednotného zemědělského družstva neodpracoval stanovený počet pracovních dnů, popřípadě jinak určený pracovní úvazek,
 7. o zvýšení důchodu manželky pro bezmocnost a zvýšení sociálního důchodu (výchovního k němu) pro bezmocnost,
 8. o podpoře při narození dítěte důchodkyní nebo manželce, popřípadě jiné rodinné příslušnici nepracujícího důchodce,
 9. o příspěvku na rekreaci dětí nepracujícího důchodce,
 10. o pohřebném při úmrtí nepracujícího důchodce, popřípadě člena jeho rodiny,
 11. o pohřebném při úmrtí jednotlivě hospodařícího rolníka, spolupracujícího člena jeho rodiny nebo rodinného příslušníka,
 12. o dávkách ze zabezpečení v nemoci a ze zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,
 13. o dávkách ze zabezpečení matky a dítěte občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru^{4a)} a ze zabezpečení matky a dítěte jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících a spolupracujících členů jejich rodin,
 14. o povinnosti občanů uvedených v bodě 12 a 13 vrátit dávku zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte poskytnutou neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, a o povinnosti jednotného zemědělského družstva nahradit škodu způsobenou nesprávnou výplatou těchto dávek,
 15. o odvolání proti rozhodnutí sociální komise jednotného zemědělského družstva o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte,
 16. o zaopatřovacím příspěvku a o příspěvku na úhradu za užívání bytu,
 17. o poskytování přídavků na děti členům jednotného zemědělského družstva v pří-

padech stanovených zvláštními předpisy;^{4b)}

- b) zpracovává rozbor invalidizace a navrhuje příslušným orgánům opatření směřující k prevenci invalidity a k odstranění následků invalidity;
- c) sepisuje, pokud se na něj občan obrátí, žádosti
 1. o úpravu důchodu, který je jediným zdrojem příjmu,
 2. o zvýšení důchodu nebo výchovního pro bezmocnost,
 3. o dávky důchodového zabezpečení vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,
 4. o dávky důchodového zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru,
 5. o dávky důchodového zabezpečení jednotlivě hospodařících rolníků,
 6. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po občanech uvedených v bodech 3 až 5,
 7. o důchod manželky,
 8. o sociální důchod,
 9. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nepracujících důchodcích.

[2] Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 8, až 11 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 7a místnímu národnímu výboru ve střediskové obci nebo městskému národnímu výboru.

§ 9

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. z podnětu lékařské poradní komise⁵⁾ o tom, zda je plně nebo částečně invalidní pracující, který je neschopný práce pro nemoc nebo úraz po dobu aspoň 3 měsíců a jemuž náleží nemocenské a který nepožádal o invalidní (částečný invalidní) důchod, nebo nebylo-li vyhověno takovému jeho žádosti,
2. o tom, zda zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie skončilo ze zdravotních důvodů,
3. o nutnosti trvalého převedení pracujícího na jinou práci nebo o nutnosti trvalé změny zaměstnání, zjistila-li posudková komise sociálního zabezpečení v souvislosti s rozhodováním o dávkách důchodového zabezpečení, že pracující pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvale způsobilost konat dále dosavadní práci nebo že ji ne-

^{4a)} § 97 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

^{4b)} § 34 vyhlášky Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 104/1964 Sb., kterou se provádí zákon o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění vyhlášky č. 92/1968 Sb.

⁵⁾ Vyhláška č. 76/1957 Ú. l., o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity).

smí konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí,⁶⁾

4. o poskytnutí lázeňské péče pro nepracující důchodce, členy jednotných zemědělských družstev, vědecké pracovníky, umělce a novináře a jejich rodinné příslušníky s výjimkou nemocí, u nichž lázeňskou péči povolují podle zvláštních předpisů orgány státní zdravotní správy,

5. o invaliditě (těžkém zdravotním postižení) dítěte a o nutnosti stálé péče o ně pro přiznání příplatku k přídávkám na děti z nemocenského pojištění⁷⁾ a pro přiznání mateřského příspěvku, rozhodují-li o něm orgány nemocenského pojištění nebo orgány nemocenské péče v ozbrojených silách;^{7a)}

b) vydává posudek

1. o plné (částečné) invaliditě, o bezmocnosti, o invaliditě (těžkém zdravotním postižení) dítěte a o nutnosti stálé péče o ně, v řízení o dávkách důchodového zabezpečení, pokud nejde o případy uvedené pod písm. a) bod 1, a v řízení o dávkách zabezpečení matky a dítěte a v řízení o mateřském příspěvku, rozhodují-li o něm příslušné orgány sociálního zabezpečení;^{7a)}

2. o tom, zda občan pro nepříznivý zdravotní stav má značně ztížené obecné životní podmínky,

3. na žádost orgánů sociálního zabezpečení o tom, zda si může občan zvýšit vzhledem ke svému zdravotnímu stavu životní úroveň vlastní prací;^{7b)}

4. na žádost orgánů ozbrojených sil o schopnosti příslušníka ozbrojených sil k přiměřenému občanskému zaměstnání;

c) posuzuje pro účely sociálního zabezpečení při kontrolních lékařských prohlídkách zdravotní stav a pracovní schopnost občanů

1. v termínu stanoveném při předchozím jednání, nebo

2. zjistí-li posudkově významné skutečnosti, které odůvodňují provedení kontrolní lékařské prohlídky, nebo

3. z podnětu jiného orgánu sociálního zabezpečení;

d) v souvislosti s rozhodováním nebo vydáváním posudků doporučuje

1. poskytování nemocenského po uplynutí podpůrní doby v případech, kdy lze očeká-

vat, že pracovník v krátké době nabude pracovní schopnosti,

2. v rámci posuzování plné (částečné) invalidity opatření pro obnovení pracovní schopnosti posuzovaného, vhodnost dalšího léčení, vhodnou úpravu pracovních podmínek, popřípadě opatření vhodných pomůcek.

§ 10

Okresní národní výbor svou dávkovou komisí

a) rozhoduje

1. o sociálním důchodu a o výchovném k němu,

2. o důchodu manželky,

3. o poskytování vdovského důchodu rozvedené ženě po uplynutí doby, po kterou měl bývalý manžel povinnost poskytovat jí příspěvek na výživu,

4. o zastavení výplaty sirotčího důchodu nebo výchovného k důchodu, jestliže sirotek nebo dítě, na něž je výchovné k důchodu poskytováno, uzavře manželství,

5. o částečném invalidním důchodu jednotlivě hospodařících rolníků a spolupracujících členů jejich rodin, kteří se stali následkem pracovního úrazu částečně invalidními, a o jeho zvýšení,

6. o zvýšení invalidního důchodu jednotlivě hospodařících rolníků a spolupracujících členů jejich rodin, kteří se stali následkem pracovního úrazu plně invalidními,

7. o povinnosti důchodce vrátit dávku důchodového zabezpečení (pojištění) poskytnutou neprávem nebo ve vyšší výměře, než mu náležela, a o povinnosti organizace nahradit škodu způsobenou nesprávnou výplatou důchodu, pokud rozhodování o takové dávce patří do působnosti národního výboru,

8. o započtení doby nezaměstnanosti, pokud se tato doba nezapočítává již podle zákona o sociálním zabezpečení,

9. o započtení doby vojenské služby v jiných než spojeneckých armádách (včetně doby zajetí), kterou konali povinně českoslovenští občané v době nesvobody,

10. o odstraňování tvrdostí, které by se vyskytly při poskytování dávek na úseku zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte, zabezpečení členů rodin ob-

⁶⁾ § 37 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 písm. d), § 51 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.

§ 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví.

⁷⁾ § 24 odst. 2 zákona č. 88/1968 Sb., ve znění zákona č. 99/1972 Sb., nařízení vlády ČSSR č. 9/1982 Sb., o zvýšení některých sociálních dávek na děti.

^{7a)} § 11 zákona č. 107/1971 Sb.

^{7b)} § 42 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb.

čanů konajících službu v ozbrojených silách a zabezpečení důchodců některými dalšími dávkami;

- b) navrhuje Úřadu důchodového zabezpečení v Praze zápočet doby zaměstnání ve sporných případech.

§ 11

Působnost krajských národních výborů

(1) Krajský národní výbor

- a) zastupuje Úřad důchodového zabezpečení v Praze před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech důchodového zabezpečení,
- b) zpracovává rozbor invalidizace v kraji a navrhuje příslušným orgánům opatření směřující k prevenci invalidity a k odstranění následků invalidity.

(2) Posudková komise sociálního zabezpečení krajského národního výboru podává posudky v soudním řízení ve věcech důchodového zabezpečení a v odvolacím řízení správním, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě posudku posudkové komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru.

ČÁST TŘETÍ

PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ NA ÚSEKU SOCIÁLNÍ PÉČE

§ 12

Národní výbory organizují sociální péči a zabezpečují občanům a rodinám s dětmi k překonání nepříznivé životní situace sociální pomoc dávkami a službami sociální péče. Za tím účelem vyhledávají ve spolupráci se státními, družstevními a společenskými organizacemi občany, kteří potřebují sociální péči.

Péče o rodinu a děti

§ 13

(1) V péči o rodinu a děti rozvíjejí národní výbory soustavou činnost zaměřenou na vytváření příznivých podmínek, které umožňují, aby rodiny řádně plnily své společenské funkce, zejména ve výchově dětí.

(2) Národní výbory v součinnosti se socialistickými organizacemi pečují o vytváření podmínek, které umožňují nebo usnadňují rodičům a jiným občanům odpovědným za výchovu řádný výkon péče o děti; národní výbory k tomu zejména budují předškolní a mimoškolní zařízení a zří-

zují služby, které mají význam pro pracující rodiče, zejména zaměstnané matky.

(3) Národní výbory pomáhají rodinám plnit jejich úkoly; dbají o to, aby se předešlo újmám, které by děti a mladiství mohli utrpět v rodinách, na pracovištích a jinde, a chrání je před škodlivými vlivy; zjišťují případy narušených rodin a ohroženého nebo narušeného vývoje dětí a působí k odstranění jejich příčin a důsledků; za tím účelem mohou nařídít nebo učinit výchovná opatření;⁸⁾ organizují náhradní rodinnou výchovu dětí.

(4) Národní výbory vykonávají sociálněprávní ochranu dětí a pomáhají těhotným ženám, rodičům nebo jiným občanům pečujícím o nezaopatřené děti, kteří to z vážných důvodů potřebují, při ochraně jejich práv a právem chráněných zájmů.

Působnost místních národních výborů

§ 14

Místní národní výbor

a) rozhoduje

1. o napomenutí nezletilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu;⁹⁾

2. o stanovení dohledu nad nezletilým;¹⁰⁾

b) navrhuje orgánu příslušnému k rozhodování o přidacích na děti (výchovném), aby v odůvodněných případech zastavil výplatu této dávky oprávněnému příjemci;¹¹⁾

c) poskytuje dětem v naléhavých případech okamžitou pomoc,

d) oznamuje soudům a jiným státním orgánům skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodování ve věcech dětí,

e) oznamuje okresnímu národnímu výboru, kterým rodinám, dětem a těhotným ženám je třeba poskytnout sociální péči, a spolupůsobí při jejím poskytování,

f) oznamuje orgánům, které rozhodují o mateřském příspěvku, skutečnosti, které jsou významné pro rozhodnutí o nároku ženy na mateřský příspěvek,

g) chrání děti a mladistvé před škodlivými vlivy, které ohrožují jejich řádnou výchovu,

h) vyhledává a doporučuje okresnímu národnímu výboru občany vhodné za osvojitele, opatrovníky a pěstouny a navrhuje vhodné občany za důvěrníky péče o děti,

ch) spolupůsobí při výkonu ochranných nebo výchovných opatření vyslovených soudem nebo okresním národním výborem a sleduje jejich účinnost,

⁸⁾ § 43 zákona o rodině.

⁹⁾ § 43 odst. 2 písm. a) zákona o rodině.

¹⁰⁾ § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

¹¹⁾ § 2 a 7 zákona č. 117/1966 Sb., ve znění zákona č. 99/1972 Sb.

- 1) organizuje výchovu občanů k manželství a k odpovědnému rodičovství.

§ 14a

(1) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor

a) rozhoduje

1. o poskytování peněžitých příspěvků a věcné pomoci,
2. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu;^{11a)}

b) vykonává stanovený dohled nad nezletilými;^{11b)}

c) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti ve svém územním obvodu, pokud nezřídil komisi péče o rodinu a děti;

d) podává občanům informace o poradenské službě organizované a koordinované okresním národním výborem, která se týká poskytování rad manželům, rodičům s dětmi a těhotným ženám v otázkách manželských a rodinných vztahů, výchovy dětí, určení otcovství a podává informace o pomoci při uplatňování práv a právem chráněných zájmů těchto občanů.

(2) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor svou komisí péče o rodinu a děti, pokud ji zřídil

a) rozhoduje

1. o napomenutí nezletilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu,
2. o stanovení dohledu nad nezletilým,
3. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu;

b) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti ve svém územním obvodu.

§ 14b

(1) Městský národní výbor ve městech, která jsou sídly krajů, a městský národní výbor v dal-

ších významných velkých městech a ve významných lázeňských městech, která určí vláda^{11c)} (dále jen „městský národní výbor první kategorie“), a městský národní výbor ve městech, která jsou sídly okresů, a městský národní výbor v obcích městského charakteru, které určí krajský národní výbor^{11d)} (dále jen „městský národní výbor druhé kategorie“), rozhoduje o umístění v domově pro matky s dětmi, který zřídil a spravuje, a o úhradě za služby v něm poskytované.

(2) Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

Působnost okresních národních výborů

§ 15

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. v nutných případech o okamžitém umístění dítěte do náhradní výchovy nahrazující výchovu rodičů na dobu, než rozhodne soud,
2. o odvolání proti rozhodnutí sociální komise jednotného zemědělského družstva o mateřském příspěvku,
3. o poskytnutí peněžitých příspěvků, věcné pomoci, půjček a pečovatelské služby,
4. o umístění matky s dítětem, popřípadě těhotné ženy do domova pro matky s dětmi, který spravuje,
5. o dalších opatřeních podle zvláštních předpisů;¹²⁾

b) vykonává funkci opatrovníka nezletilých;¹³⁾

c) vykonává stanovený dohled nad nezletilými;¹⁴⁾

d) sleduje vývoj dětí, které byly umístěny do výchovy jiných občanů než rodičů,

e) navrhuje soudu nařízení ústavní výchovy¹⁵⁾ nebo uložení ochranné výchovy¹⁶⁾ nebo omezení, popřípadě zbavení rodičovských práv¹⁷⁾ a zrušení ústavní výchovy, ochranné výchovy a výchovných opatření uložených soudem,

f) na žádost soudu podává zprávy o skutečnostech potřebných pro rozhodování o výchově a výživě dětí,

^{11a)} § 43 odst. 2 písm. c) zákona o rodině.

^{11b)} § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

^{11c)} § 10 odst. 3 zákona o národních výborech, ve znění zákona ČNR č. 137/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost městských národních výborů na některých úsecích státní správy.

^{11d)} § 10 odst. 4 zákona o národních výborech, ve znění zákona ČNR č. 137/1982 Sb.

¹²⁾ Zákon č. 107/1971 Sb., ve znění zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb.

Zákon č. 50/1973 Sb.

Nařízení vlády ČSSR č. 106/1979 Sb.

Nařízení vlády ČSSR č. 68/1980 Sb.

¹³⁾ § 79 odst. 2 a § 83 odst. 2 zákona o rodině.

¹⁴⁾ § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

¹⁵⁾ § 45 odst. 2 zákona o rodině.

¹⁶⁾ § 84 odst. 1 a § 86 trestního zákona.

¹⁷⁾ § 44 odst. 2 a 3 zákona o rodině.

- g) pečuje o to, aby děti, které byly propuštěny z ústavní nebo ochranné výchovy nebo mladiství, kteří byli propuštěni z výkonu trestu odnětí svobody, byli přijati do škol nebo zařazeni do vhodného učebního nebo pracovního poměru, popřípadě i vhodně ubytováni,
- h) účastní se trestního řízení proti mladistvým,
- ch) vede evidenci těžko vychovatelných dětí.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 3 a písm. c) vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 14a a 14b místnímu národnímu výboru ve střediskové obci nebo městskému národnímu výboru.

§ 16

Okresní národní výbor organizuje a koordinuje výchovu občanů k manželství a odpovědnému rodičovství a poskytuje též porady manželům, rodičům a dětem, těhotným ženám v otázkách týkajících se manželských a rodinných vztahů, výchovy dětí, určení otcovství; pomáhá při uplatňování práv a právem chráněných zájmů těchto občanů.

§ 17

Okresní národní výbor při plnění úkolů v péči o rodinu a děti spolupracuje s aktivem dobrovolných spolupracovníků, zejména důvěrníků péče o děti, které jmenuje zpravidla na návrh místních národních výborů.

§ 18

Okresní národní výbor svou komisí péče o rodinu a děti

- a) rozhoduje
 1. o napomenutí nezletilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu, neučinil-li tak místní národní výbor,¹⁸⁾
 2. o stanovení dohledu nad nezletilým, neučinil-li tak místní národní výbor,¹⁹⁾
 3. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu,²⁰⁾ pokud tato působnost nepřísluší místnímu národnímu výboru ve střediskové obci nebo městskému národnímu výboru,
 4. o poskytnutí příspěvku na výživu dítěte,²¹⁾
 5. o poskytnutí odměny pěstounu, je-li jím prarodič dítěte svěřeného do pěstounské péče,²²⁾
 6. o odvolání proti rozhodnutí místního národního výboru o napomenutí nebo o stanovení dohledu nad nezletilým,

7. o odstranění tvrdosti zákona při poskytování mateřského příspěvku, je-li k rozhodování o nároku příslušný okresní národní výbor nebo sociální komise jednotného zemědělského družstva;²³⁾

- b) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti.

§ 19

Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor

- a) rozhoduje o umístění matky s dítětem, popřípadě těhotné ženy do domova pro matky s dětmi, který spravuje,
- b) spolupracuje s orgány řídicími výchovná zařízení, v nichž jsou mladiství ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a zařízení, ve kterých se vykonává ústavní a ochranná výchova,
- c) zpracovává dlouhodobé plány výchovy k manželství a odpovědnému rodičovství a koordinuje jejich realizaci,
- d) svou komisí péče o rodinu a děti plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti a při organizování náhradní rodinné výchovy dětí.

§ 20

Oprávnění občanů pověřených péčí o rodinu a děti

Při plnění svých úkolů jsou funkcionáři a pracovníci národních výborů, důvěrníci péče o děti, občané pověřeni dohledem a jiní dobrovolní spolupracovníci oprávněni navštívit dítě a rodinu v bytě nebo na místě, kde tráví svůj volný čas, dítě ve škole, mladistvého na pracovišti a zjistit, jak je zabezpečena péče o ně; mají též právo požadovat od všech zúčastněných občanů potřebné informace a vysvětlení.

Péče o občany se změněnou pracovní schopností

§ 21

Národní výbory pečují o to, aby se občané se změněnou pracovní schopností mohli zapojit do pracovního procesu a podílet se tak na plnění hospodářských úkolů a na rozvoji společnosti.

§ 21a

Působnost městských národních výborů

Městský národní výbor první kategorie a městský národní výbor druhé kategorie rozhoduje

¹⁸⁾ § 43 odst. 2 písm. a) zákona o rodině.

¹⁹⁾ § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

²⁰⁾ § 43 odst. 2 písm. c) zákona o rodině.

²¹⁾ § 100 zákona o rodině.

²²⁾ § 8 odst. 2 zákona č. 50/1973 Sb.

²³⁾ § 14 zákona č. 107/1971 Sb.

o přijetí do výcvikového střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností, které zřídil a spravuje.

Působnost okresních národních výborů

§ 22

Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o příspěvku před umístěním do zaměstnání, o příspěvku po dobu přípravy pro pracovní uplatnění a o zvýšení těchto příspěvků na rodinné příslušníky,
2. o udělení předchozího souhlasu organizací k rozvázání pracovního (učebního) poměru výpovědí s občanem se změněnou pracovní schopností;²⁴⁾
3. o úhradě nákladů na přípravu pro pracovní uplatnění občanů se změněnou pracovní schopností, které do této přípravy vyslal okresní národní výbor,
4. o přijetí občanů se změněnou pracovní schopností do přípravy pro pracovní uplatnění, organizované národním výborem,
5. o příspěvcích podle zvláštních předpisů,

b) stanoví v součinnosti s organizacemi každoročně plán zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností,

c) vypracovává v součinnosti s organizacemi každoročně plán úkolů potřebných k provádění pracovní rehabilitace,

d) vyhrazuje každoročně v plánech rozmístění dorostu počet učebních míst, míst ve školách a počet pracovních míst potřebných pro mladistvé občany se změněnou pracovní schopností,

e) doporučuje organizaci přijmout občana se změněnou pracovní schopností do pracovního poměru,

f) může organizaci odejmout nebo omezit oprávnění k náboru pracovních sil při závažném neplnění plánu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností,

g) kontroluje, zda organizace vybírají odpovědně pracovní místa pro občany se změněnou pracovní schopností,

h) sleduje, zda příprava pro pracovní uplatnění, výkon zaměstnání, pracovní podmínky a prostředí nemají nepříznivý vliv na zdravotní stav pracujících občanů se změněnou pracovní schopností a zda tito občané nepotřebují další pomoc,

ch) vede evidenci občanů se změněnou pracovní schopností, která obsahuje též údaje o jejich pracovním uplatnění v jednotlivých organizacích.

§ 23

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. o tom, zda jde o občana se změněnou pracovní schopností, popřípadě o občana se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením,
2. o nutnosti trvalého převedení pracujícího na jinou práci nebo o nutnosti trvalé změny zaměstnání, zjistila-li v souvislosti s rozhodováním o tom, že jde o občana se změněnou pracovní schopností, že pracující pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvale způsobilost konat dosavadní práci nebo že jí nesmí konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí;²⁵⁾

b) v souvislosti s rozhodováním doporučuje u občanů se změněnou pracovní schopností, popřípadě u občanů se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením

1. opatření pro obnovení pracovní schopnosti posuzovaného, vhodnost jeho dalšího léčení nebo pořízení vhodných pomůcek a vhodnou úpravu pracovních podmínek,

2. vhodné pracovní uplatnění a přípravu pro pracovní uplatnění s ohledem na jejich zdravotní stav a kvalifikaci,

3. umístění do výrobních družstev invalidů, do hospodářských zařízení Svazu invalidů v České socialistické republice a do chráněných dílen (pracovišť) organizací.

§ 23a

Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor rozhoduje o přijetí občana se změněnou pracovní schopností do výcvikového střediska a do zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností, které zřídil a spravuje.

Péče o občany

těžce postižené na zdraví

§ 24

Národní výbory organizují a vykonávají péči o občany těžce postižené na zdraví tak, aby těmto občanům byla podle jejich individuálních potřeb poskytnuta pomoc k překonání obtíží, které jim způsobuje jejich těžké zdravotní postižení.

Působnost místních národních výborů

§ 25

Místní národní výbor

a) rozhoduje

²⁴⁾ § 50 a 231 zákoníku práce.

²⁵⁾ § 37 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 písm. d), § 51 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.

§ 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Sb.

1. o poskytnutí příspěvku na společné stravování,
 2. o poskytnutí jednorázového peněžitého příspěvku, s výjimkou příspěvku na zabezpečení zvláštních pomůcek, příspěvku na zakoupení motorového vozidla a na jeho provoz a příspěvku na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání,
 3. o poskytnutí věcné pomoci,
 4. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;
- b) umožňuje účast na společném stravování;
- c) plní úkoly v péči o zapojení občanů těžce postižených na zdraví do společenského a kulturního života.

§ 25a

Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

Působnost okresních národních výborů

§ 26

(1) Okresní národní výbor

- a) rozhoduje
1. o poskytnutí pečovatelské služby a o úhradě za ni,
 2. o poskytnutí opakujících se příspěvků, zejména na dietní stravování, příspěvků na zabezpečení zvláštních pomůcek, příspěvků na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání v případech závažného postižení končetin a příspěvků na zakoupení motorového vozidla a na jeho provoz v případech těžké vady nosného nebo pohybového ústrojí,
 3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;
- b) organizuje a umožňuje účast občanů těžce postižených na zdraví na společenském a kulturním životě;
- c) vede evidenci dětí a mladistvých postižených na zdraví v zájmu zajištění a prohloubení komplexní péče o ně.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 1 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 25a městskému národnímu výboru první kategorie.

§ 27

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

- a) rozhoduje o tom, zda jde o občana těžce postiženého na zdraví, o stupni tohoto postižení a o přiznání mimořádných výhod;^{25a)}
- b) vydává posudek
1. o tom, zda jde o občana s těžkými vadami nosného a pohybového ústrojí pro účely poskytnutí příspěvku na zakoupení motorového vozidla,
 2. o tom, zda jde o občana s těžkými vadami nosného a pohybového ústrojí se závažným postižením končetin pro účely poskytnutí příspěvku na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání,
 3. o zdravotním postižení nevidomých občanů pro účely poskytnutí příspěvku na zakoupení vodícího psa.

§ 28

Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor rozhoduje o přijetí občana těžce postiženého na zdraví do ústavu sociální péče, který spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu a o úhradě za poskytované služby, a to i v případech, kdy jde o ústavy zřízené pro potřebu celého kraje, které však spravuje okresní národní výbor.

Péče o staré občany

§ 29

Péči o staré občany organizují národní výbory tak, aby především bylo zajištěno a usnadněno uspokojování životních potřeb těm občanům, kterým nemůže poskytnout potřebnou péči vlastní rodina. Vytvářením vhodných podmínek a příležitostí národní výbory usnadňují život ve stáří všem občanům, umožňují jim účast na společenském a kulturním životě, pracovní a veřejnou činnost.

Působnost místních národních výborů

§ 30

Místní národní výbor**a) rozhoduje**

1. o poskytnutí příspěvku na společné stravování,
2. o poskytnutí jednorázového peněžitého příspěvku a o věcné pomoci,
3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby

^{25a)} § 93 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb.

poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;

b) umožňuje starým občanům účast na společném stravování;

c) spolupracuje s příslušnými orgány v otázkách bydlení starých občanů.

§ 30a

Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

§ 31

Působnost okresních národních výborů

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí pečovatelské služby a o úhradě za ni,

2. o poskytnutí opakujících se peněžitých příspěvků,

3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;

b) organizuje a umožňuje účast starých občanů na společenském a kulturním životě.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 1 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 30a městskému národnímu výboru první kategorie.

Péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc

§ 32

Občanům, kteří se v důsledku mimořádných událostí ocitli ve zvlášť obtížných poměrech a nemohou je dočasně překonat vlastním přičiněním ani za pomoci své rodiny, poskytuje místní národní výbor věcnou pomoc, popřípadě peněžitý příspěvek; okresní národní výbor jim může v odůvodněných případech poskytnout půjčky.

§ 33

(1) Občanům, kteří žijí v mimořádně obtížných poměrech a proto potřebují pomoc společnosti k překonání důsledků a návyků pramenících z odlišného způsobu života v minulosti, poskytuje okresní národní výbor zejména výchovnou péči a poradenskou službu a podle potřeby též věcnou pomoc a peněžitě příspěvky.

(2) Na výchovné péči o tyto občany se podílejí místní národní výbory.

(3) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor poskytuje místo okres-

ního národního výboru občanům uvedeným v odstavci 1 výchovnou péči, poradenskou službu a podle potřeby též věcnou pomoc a peněžitě příspěvky.

(4) V místech s větší koncentrací občanů uvedených v odstavci 1 zřizují národní výbory jako své poradní orgány komise zaměřené k prohloubení a koordinaci péče o tyto občany.

Péče o občany společensky nepřizpůsobené

§ 34

Okresní národní výbor rozvíjí v péči o občany společensky nepřizpůsobené především výchovnou a poradenskou činnost a poskytuje těmto občanům pomoc při pracovním umístění a při ubytování, v případě potřeby ubytování v účelovém zařízení a podle sociálních poměrů těchto občanů též půjčky nebo peněžitý příspěvek, popřípadě věcnou pomoc.

§ 35

(1) Na výchovné péči o občany společensky nepřizpůsobené se podílejí místní národní výbory.

(2) Městský národní výbor první kategorie a městský národní výbor druhé kategorie poskytuje podle potřeby těmto občanům ubytování v účelovém zařízení, které zřídil a spravuje.

§ 36

Při posuzování vhodnosti pracovních míst pro občany společensky nepřizpůsobené hodnotí okresní národní výbor ve spolupráci s organizací zejména

a) zda je místo vhodné vzhledem k zdravotnímu stavu a schopnostem a pokud možno i ke kvalifikaci občana,

b) zda jde o místo vhodné k výchovnému ovlivňování, zejména pracovním kolektivem, který by mohl příznivě působit na tohoto občana.

Společná ustanovení o službách sociální péče

Zařízení sociální péče

§ 37

Pro poskytování některých služeb sociální péče zřizují národní výbory tato účelová zařízení:

a) ústavy sociální péče,

b) manželské a předmanželské poradny,

c) domovy pro matky s dětmi,

d) zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče,

e) výcviková střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností,

f) zařízení pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc,

- g) zařízení pro občany společensky nepřizpůsobené,
- h) kluby důchodců,
- ch) samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro důchodce,
- i) zařízení pečovatelské služby (střediska osobní hygieny, zařízení pro denní pobyt starých občanů a prádelny pečovatelské služby).

§ 38

(1) Pro poskytování ústavní sociální péče národní výbory zřizují a spravují ústavy sociální péče

- a) ústavy pro tělesně postiženou mládež,
- b) ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením,
- c) ústavy pro mentálně postiženou mládež,
- d) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany,
- e) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s přidruženým mentálním postižením,
- f) ústavy pro smyslově postižené dospělé občany,
- g) ústavy pro mentálně postižené dospělé občany,
- h) domovy důchodců,
- ch) domovy-penzióny pro důchodce.

(2) V ústavách uvedených v odstavci 1 písm. a) až h) mohou být zřízena samostatná oddělení pro denní a týdenní pobyt. Národní výbory mohou zřídit s výjimkou domovů důchodců a domovů-penziónů pro důchodce i samostatné ústavy pro denní a týdenní pobyt.

§ 39

(1) Ústavy sociální péče zřizují a spravují zpravidla okresní národní výbory. Krajské národní výbory zřizují a spravují ústavy sociální péče krajského významu určené převážně pro potřebu celého kraje nebo několika krajů. Národní výbor hlavního města Prahy zřizuje ústavy sociální péče pro potřebu obyvatel hlavního města Prahy. Místní a městské národní výbory mohou zřizovat a spravovat ústavy sociální péče místního významu.

(2) Domovy pro matky s dětmi zřizují a spravují zpravidla krajské národní výbory. Pokud je to potřebné vzhledem k situaci v jejich územním obvodu, mohou je zřizovat a spravovat i okresní národní výbory, městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(3) Zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(4) Výcviková střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností zřizují a

spravují zpravidla okresní národní výbory. Specializovaná výcviková zařízení určená převážně pro potřebu celého kraje nebo několika krajů zřizují a spravují krajské národní výbory. Je-li to účelné vzhledem k počtu občanů se změněnou pracovní schopností, které je třeba umístit ve výcvikových střediscích a zařízeních, mohou tato zařízení zřizovat a spravovat též městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(5) Zařízení pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(6) Zařízení pro občany společensky nepřizpůsobené zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(7) Krajské národní výbory mohou svěřit okresním národním výborům ekonomické, technické a organizační řízení služeb sociální péče v zařízeních uvedených v odstavcích 1, 2 a 4, která zřizují a spravují. Na základě dohody s okresním národním výborem mohou místní a městské národní výbory svěřit okresnímu národnímu výboru ekonomické, technické a organizační řízení služeb sociální péče v zařízeních uvedených v odstavcích 1 až 6, která zřizují a spravují. O přijetí do zařízení, o propuštění z nich a přemístění do jiného zařízení a o úhradě za poskytované služby rozhoduje vždy národní výbor, který zařízení zřídil a spravuje.

(8) Manželské a předmanželské poradny zřizují a spravují okresní národní výbory a krajské národní výbory.

(9) Kluby důchodců zřizují a spravují místní národní výbory.

(10) Samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro stravování důchodců a zařízení pečovatelské služby zřizují a spravují místní národní výbory. Na základě dohody s okresním národním výborem mohou místní národní výbory svěřit okresnímu národnímu výboru technické, ekonomické a organizační řízení těchto služeb.

§ 40

Ministerstvo v případě potřeby zřizuje a spravuje zařízení sociální péče se zvláštním zaměřením.

§ 41

Zařízení sociální péče uvedená v § 37 pod písmeny a) až g) mohou být zřízena nebo zrušena a jejich objekty odňaty svému účelu jen se souhlasem krajského národního výboru, a jde-li o zařízení spravovaná krajským národním výborem, po projednání s ministerstvem. Požadavek

souhlasu podle zvláštních předpisů není tím dotčen.

§ 42

Pečovatelská služba

(1) Pečovatelskou službu poskytují národní výbory starým nebo zdravotně těžce postiženým občanům za předpokladu, že potřebnou péči nemohou zajistit rodinní příslušníci těchto občanů, kteří s nimi žijí ve společné domácnosti, jakož i rodinám s dětmi, nelze-li ji zajistit jinak.

(2) Pečovatelskou službu poskytují národní výbory prostřednictvím pečovatelek a dobrovolných pracovníků pečovatelské služby. Dobrovolným pracovníkům poskytuje národní výbor odměnu.

§ 43

Stravování důchodců

Národní výbory organizují a zabezpečují důchodcům stravování zejména v organizacích, ve kterých pracovali před odchodem do důchodu, v závodních a dietních jídelnách, v jídelnách jednotných zemědělských družstev, v zařízeních veřejného stravování, v ústavech sociální péče, popřípadě též v samostatných jídelnách pro důchodce.

§ 44

Půjčky

(1) Půjčky, které poskytuje národní výbor v rámci sociální péče, jsou bezúročné.

(2) Při poskytnutí půjčky uzavře národní výbor s občanem, kterému byla půjčka poskytnuta, písemnou dohodu o splátkách, popřípadě o srážkách ze mzdy,²⁶⁾ ve které se zejména uvede, v jakých splátkách a termínech se bude půjčka splácet.

§ 45

Okresní ústavy sociálních služeb

(1) Okresní národní výbory mohou zřizovat okresní ústavy sociálních služeb.

(2) Okresní ústavy sociálních služeb komplexně zabezpečují ekonomické a technické řízení služeb sociální péče, u některých služeb též organizaci jejich poskytování.

§ 46

Krajská metodická střediska

Krajské národní výbory zřizují pro metodicko-odborné řízení ústavní sociální péče, popřípadě dalších služeb sociální péče, krajská metodická střediska.

ČÁST ČTVRTÁ

USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ

§ 47

(1) Pro řízení ve věcech upravených tímto zákonem platí obecné předpisy o správním řízení, pokud tento zákon, nebo zákon o sociálním zabezpečení nestanoví jinak.

(2) Obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na rozhodování

a) o dávkách ze zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, umělců a novinářů, občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru, jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících, spolupracujících členů jejich rodin a nepracujících důchodců s výjimkou rozhodování o snížení nebo odnětí těchto dávek,

b) o poskytování lázeňské péče podle předpisů o sociálním zabezpečení,

c) o jednorázových příspěvcích a věcné pomoci podle § 25 písm. a) bodu 2 a 3, podle § 30 písm. a) bodu 2, podle § 32, § 33 odst. 1 a 3 a podle § 34, o příspěvku na společné stravování podle § 25 písm. a) bodu 1 a podle § 30 písm. a) bodu 1 a o příspěvku na dietní stravování podle § 26 odst. 1 písm. a) bodu 2,

pokud řízení o těchto dávkách bylo zahájeno z podnětu orgánu sociálního zabezpečení, nebo jestliže řízení zahájené na návrh skončí přiznáním dávky v požadovaném nebo v právním předpisem vymezeném rozsahu.

(3) V řízení podle odstavce 2 se přiměřeně použijí ustanovení oddílu 2 části první správního řádu a § 49 a 50 správního řádu o lhůtách s výjimkou rozhodování o poskytování lázeňské péče, kdy lhůty pro rozhodování stanoví ministerstvo obecně závazným právním předpisem.

(4) Zjistí-li orgán sociálního zabezpečení v řízení podle odstavce 2 zahájeném na návrh, že dávku nemůže přiznat vůbec nebo v požadovaném rozsahu, nebo že by přiznáním dávky mohly vzniknout právní povinnosti občanu, kterému má být dávka přiznána, nebo jinému občanu, postupuje se podle obecných předpisů o správním řízení.

§ 48

(1) Odchylně od obecných předpisů o správním řízení^{26a)} se místní příslušnost národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení řídí:

a) místem stálého pracoviště účastníka řízení, v němž pracuje nebo pobírá nemocenské dáv-

²⁶⁾ § 57 občanského zákoníku.

^{26a)} § 7 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

ky, jestliže je na tomto pracovišti závodní zdravotnické zařízení, v němž působí posudková komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru, nebo rozhoduje-li okresní národní výbor o udělení předchozího souhlasu organizací k rozvázání pracovního [učebního] poměru výpovědi s občanem se změněnou pracovní schopností,²⁷⁾

- b) místem přípravy pro pracovní uplatnění, jestliže jde o výplatu příspěvku po dobu přípravy pro pracovní uplatnění včetně jeho zvýšení na rodinné příslušníky, o poskytnutí nutných školních potřeb a učebnic a o úhradu nutných výloh spojených s přípravou pro pracovní uplatnění,
- c) sídlem školy, zřízené při ústavu sociální péče, popřípadě sídlem školy pro děti a mládež vyžadující zvláštní péči, jestliže účastníkem řízení je žák těchto škol,
- d) sídlem, popřípadě místem pravidelného výjezdního zasedání lékařské komise^{27a)} v oboru působnosti federálního ministerstva národní obrany, federálního ministerstva vnitra, ministerstva vnitra České socialistické republiky nebo ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky, jde-li o posouzení zdravotního stavu příslušníka ozbrojených sil z povolání, Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, s výjimkou kontrolní lékařské prohlídky poživitele důchodu, jehož služební poměr skončil,
- e) sídlem nápravně výchovného ústavu, popřípadě ústavu, v němž se vykonává vazba, jde-li o posouzení zdravotního stavu občana v době výkonu trestu odnětí svobody, popřípadě vazby,
- f) sídlem okresního národního výboru, jehož posudková komise sociálního zabezpečení byla pověřena posuzovat invaliditu, nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení na základě mezinárodních smluv,
- g) sídlem národního výboru, který zřídil a spravuje ústav nebo jiné zařízení sociální péče, do kterého má být občan přijat.

(2) Místní příslušnost národních výborů při péči o občany se změněnou pracovní schopností se řídí místem stálého pracoviště těchto občanů, jestliže národní výbor

- a) doporučují vhodnou úpravu pracovních podmínek nebo vhodné pracovní uplatnění občana se změněnou pracovní schopností v organizaci, ve výrobním družstvu invalidů nebo

v družstvu invalidů pro občany se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením,

- b) sledují, zda příprava pro pracovní uplatnění, výkon zaměstnání, pracovní podmínky a prostředí nemají nepříznivý vliv na zdravotní stav občanů se změněnou pracovní schopností.

(3) Ve věcech, ve kterých podle tohoto zákona rozhoduje nebo činí opatření místní nebo městský národní výbor, se žádost o dávku nebo službu sociálního zabezpečení podává místnímu nebo městskému národnímu výboru žadatelova bydliště, v ostatních případech se žádost podává okresnímu národnímu výboru žadatelova bydliště.^{27b)}

(4) Nárok na zaopatřovací příspěvek se uplatňuje u místního národního výboru, v jehož obvodu má člen rodiny vojáka trvalý pobyt. Žádost o příspěvek na úhradu za užívání bytu se podává u místního národního výboru, v jehož obvodu měl voják trvalý pobyt před nástupem služby v ozbrojených silách. Místní národní výbor ověří skutečnosti uvedené v žádosti a postoupí ji okresnímu národnímu výboru, v jehož obvodu měl voják před nástupem vojenské služby trvalý pobyt.

Č Á S T P Á T Á

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 49

Tímto zákonem není dotčena působnost místních národních výborů rozhodovat ve věcech sociálního zabezpečení, jestliže podle předpisů dříve platných okresní národní výbor přenesl rozhodování o nich na místní národní výbor.²⁸⁾

§ 50

Ministerstvo v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a s Českou odborovou radou a po projednání se Svazem družstevních rolníků České socialistické republiky stanoví

- a) podrobnosti o složení a jednání správních komisí národních výborů,
- b) podrobnosti o úkolech národních výborů v péči o rodinu a děti,
- c) podrobnosti o vedení evidence dětí a mladistvých postižených na zdraví a dětí těžko vychovatelných,
- d) podmínky pro zřizování a činnost zařízení sociální péče, okresních ústavů sociálních

²⁷⁾ § 50 a 231 zákoníku práce.

^{27a)} § 132 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb.

^{27b)} § 5 odst. 2 správního řádu.

§ 110 zákona č. 121/1975 Sb.

²⁸⁾ § 84 správního řádu.

§ 9 odst. 1 a § 10 odst. 2 vyhlášky č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení.

§ 12 odst. 2 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti.

služeb a krajských metodických středisek, pro přijímání občanů do zařízení sociální péče a upraví výši a podmínky úhrady za poskytované služby, s výjimkou úhrady za péči poskytovanou v ústavech sociální péče,

- e) podmínky pro poskytování odměny a její výši dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby.

§ 51

Zrušují se

1. § 1 až 18, § 20, § 22 a § 24 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti,

2. vyhláška č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení, ve znění vyhlášek č. 78/1968 Sb. a č. 131/1971 Sb.,

3. položka č. 53 přílohy A a položky č. 20, 21 a 22 přílohy D zákona České národní rady č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národ-

ních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy.²⁹⁾

§ 52

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Zákonné opatření předsednictva České národní rady č. 10/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, nabylo účinnosti dnem 1. února 1982. Zákon České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, nabył účinnosti dnem 1. července 1982. Zákon České národní rady č. 138/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, nabył účinnosti dnem 1. ledna 1983.

Kempný v. r.

²⁹⁾ Článkem II zákona č. 138/1982 Sb. byly zrušeny položky 13 až 22 přílohy k zákonu ČNR č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích.

33

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 2. prosince 1982

o Konzulární úmluvě mezi Československou socialistickou republikou a Afghánskou demokratickou republikou

Dne 22. dubna 1981 byla v Praze podepsána Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Afghánskou demokratickou republikou.

S Úmluvou vyslovilo souhlas Federální shromáždění Československé socialistické republiky a

prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listiny byly vyměněny v Kábulu dne 8. listopadu 1982.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 41 dnem 8. listopadu 1982.

České znění Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

KONZULÁRNÍ ÚMLUVA

mezi

Československou socialistickou republikou

a

Afghánskou demokratickou republikou

Československá socialistická republika

a

Afghánská demokratická republika,

vedeny přáním dále upevňovat svazky přátelství mezi oběma zeměmi;

přejíce si upravit konzulární styky mezi oběma státy a usnadnit tak ochranu zájmů obou států a ochranu zájmů a práv jejich občanů;

rozhodly se uzavřít tuto konzulární úmluvu a k tomuto účelu jmenovali svými zmocněnci:

prezident Československé socialistické republiky

Ing. Bohuslava Chňoupka, ministra zahraničních věcí,

a

předseda prezidia Revoluční rady Afghánské demokratické republiky

Šáha Muhammada Dósta, ministra zahraničních věcí,

kteří si vyměnili své plné moci, jež shledali v dobré a náležité formě a dohodli se na těchto ustanoveních:

Č Á S T I

Definice

Č l á n e k 1

Pro účely této úmluvy mají následující význam:

- a) „konzulární úřad“ je generální konzulát, konzulát, vicekonzulát nebo konzulární jednatelství;
- b) „konzulární obvod“ je území určené konzulárnímu úřadu k výkonu konzulárních funkcí;
- c) „vedoucí konzulárního úřadu“ je osoba, pověřená vysílajícím státem, aby vykonávala povinnosti, spojené s touto funkcí;
- d) „konzulární úředník“ je osoba, včetně vedoucího konzulárního úřadu, pověřená výkonem konzulárních funkcí;

- e) „konzulární zaměstnanec“ je každá osoba, zaměstnaná v administrativních, technických nebo domácích službách konzulárního úřadu;
- f) „členové konzulárního úřadu“ jsou konzulární úředníci a konzulární zaměstnanci;
- g) „konzulární místnosti“ jsou budovy nebo části budov a pozemky k nim náležející, používané výhradně pro účely konzulárního úřadu, bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem;
- h) „konzulární archívy“ zahrnují veškeré listiny, dokumenty, korespondenci, knihy, filmy, záznamové pásky a rejstříky konzulárního úřadu spolu s šiframi a kódy, kartotékami a jakýmkoli zařízením, určeným k jejich ochraně a uložení;
- i) „letadlo vysílajícího státu“ je každé letadlo, s výjimkou vojenských letadel, registrované v tomto státě v souladu s jeho předpisy a nesoící jeho označení;
- j) „rodinní příslušníci“ jsou manžel, děti a rodiče člena konzulárního úřadu, kteří s ním bydlí ve společné domácnosti.

Č Á S T II

Zřizování konzulárních úřadů a jmenování konzulárních úředníků a konzulárních zaměstnanců

Č l á n e k 2

1. Konzulární úřad může být zřízen na území přijímajícího státu pouze s jeho souhlasem.
2. Sídlo konzulárního úřadu a konzulární obvod se určují po dohodě mezi vysílajícím a přijímajícím státem.

Č l á n e k 3

1. Vysílající stát požádá předem diplomatickou cestou o souhlas přijímajícího státu se jmenováním vedoucího konzulárního úřadu.
2. Po obdržení takového souhlasu předá diplomatická mise vysílajícího státu ministerstvu zahraničních věcí přijímajícího státu konzulský patent nebo jiný dokument o jmenování. V konzulském patentu nebo jiném dokumentu o jmenování bude uvedeno plné jméno vedoucího konzulárního úřadu, jeho státní občanství, jeho třída, sídlo konzulárního úřadu a konzulární obvod.
3. Po předání konzulského patentu nebo jiného dokumentu o jmenování vedoucího konzulárního úřadu přijímající stát mu v co nejkratší době udělí exequatur nebo jiné oprávnění.
4. Vedoucí konzulárního úřadu se může ujmout výkonu svých funkcí po předložení konzulského patentu nebo jiného dokumentu o jmenování a po udělení exequatur nebo jiného oprávnění přijímajícím státem.
5. Neprodleně po vydání exequatur nebo jiného oprávnění vydaného podle tohoto článku příslušné orgány přijímajícího státu učiní veškerá

nezbytná opatření k tomu, aby se vedoucí konzulárního úřadu mohl ujmout svých funkcí a aby mohl požívat práva, výsady a imunity, dané mu touto úmluvou a právními předpisy přijímajícího státu.

Č l á n e k 4

Přijímající stát může poskytnout vedoucímu konzulárního úřadu prozatímní oprávnění k výkonu konzulárních funkcí do té doby, nežli mu udělí exequatur nebo jiné oprávnění.

Č l á n e k 5

Konzulárním úředníkem může být pouze občan vysílajícího státu.

Č l á n e k 6

1. Vysílající stát předem písemně oznámí přijímajícímu státu plné jméno, občanství, hodnost a třídu každého konzulárního úředníka, jmenovaného na konzulární úřad.

2. Vysílající stát rovněž předem oznámí přijímajícímu státu plné jméno, občanství a funkci konzulárního zaměstnance jmenovaného na konzulární úřad.

Č l á n e k 7

1. Vysílající stát může v souladu s čl. 3, 5 a 6 pověřit jednoho nebo více členů své diplomatické mise v přijímajícím státě výkonem konzulárních funkcí. Člen diplomatické mise, pověřený výkonem konzulárních funkcí, bude i nadále požívat výsad a imunit, které mu náleží jako členu diplomatické mise.

2. Vysílající stát může při své diplomatické misi zřídit konzulární oddělení, pověřené výkonem konzulárních funkcí.

Č l á n e k 8

Přijímající stát vydá každému konzulárnímu úředníku dokument, osvědčující jeho právo vykonávat konzulární funkce na území přijímajícího státu.

Č l á n e k 9

1. Přijímající stát poskytne konzulárnímu úřadu všechny výsady a imunity k výkonu konzulárních funkcí a učiní všechna opatření potřebná k tomu, aby umožnil členům konzulárního úřadu výkon jejich úředních funkcí a požívání výsad a imunit zakotvených v této úmluvě.

2. Přijímající stát bude jednat s konzulárními úředníky s náležitou úctou a učiní všechna opatření k tomu, aby zabránil jakémukoli útoku proti jejich osobě, svobodě a důstojnosti.

Č l á n e k 10

1. Jestliže vedoucí konzulárního úřadu nemůže z nějakého důvodu vykonávat své funkce ne-

bo jestliže místo vedoucího konzulárního úřadu je dočasně uprázdněno, vysílající stát může pověřit některého konzulárního úředníka tohoto konzulárního úřadu nebo jiného konzulárního úřadu vysílajícího státu v přijímajícím státě nebo člena diplomatického personálu své diplomatické mise v tomto státě dočasným vedením konzulárního úřadu. Plné jméno této osoby bude předem sděleno písemně ministerstvu zahraničních věcí přijímajícího státu.

2. Osoba, pověřená dočasným vedením konzulárního úřadu, má právo vykonávat veškeré funkce konzulárního úřadu a požívat všech práv, výsad a imunit jako vedoucí konzulárního úřadu, jmenovaný podle čl. 3.

3. Člen diplomatického personálu diplomatické mise, pověřený dočasným vedením konzulárního úřadu, požívá i nadále výsad a imunit, vyplývajících z jeho diplomatického statutu.

Článek 11

1. Přijímající stát může kdykoli, aniž by udal důvody svého rozhodnutí, oznámit vysílajícímu státu diplomatickou cestou, že konzulární úředník je nežádoucí osobou nebo že konzulární zamestnanec je nepřijatelný.

Vysílající stát je povinen v takovém případě dotyčnou osobu odvolat.

2. Pokud vysílající stát opomene v přiměřené lhůtě splnit svůj závazek podle odst. 1, přijímající stát může odmítnout uznávat tuto osobu za člena konzulárního úřadu.

Článek 12

1. Vysílající stát může v souladu s právními předpisy přijímajícího státu nabývat do vlastnictví, nájímat nebo užívat v jakékoli jiné formě stanovené těmito právními předpisy pozemky, budovy nebo části budov pro potřeby konzulárního úřadu nebo pro ubytování členů konzulárního úřadu, kteří jsou občany vysílajícího státu.

2. Přijímající stát poskytne vysílajícímu státu při získání pozemků a budov nebo částí budov pro účely uvedené v odst. 1 veškerou potřebnou pomoc.

3. Vysílající stát není zbaven povinností dodržovat právní předpisy o výstavbě a územním plánování nebo jiná omezení vztahující se na oblast, ve které se tyto pozemky, budovy nebo části budov nacházejí.

ČÁST III

Výsady a imunity

Článek 13

1. Na budově, v níž je umístěn konzulární úřad a na sídle vedoucího konzulárního úřadu může být umístěn znak vysílajícího státu spolu s označením konzulárního úřadu v jazyku vysílajícího a přijímajícího státu.

2. Vlajka vysílajícího státu může být vyvěšena na budově, v níž je umístěn konzulární úřad i na sídle vedoucího konzulárního úřadu a na jeho dopravních prostředcích, používaných pro úřední účely.

3. Při provádění tohoto článku bude brán zřetel na zákony, předpisy a zvyklosti přijímajícího státu.

Článek 14

Konzulární místnosti jsou nedotknutelné. Orgány přijímajícího státu do nich, stejně tak jako do sídla vedoucího konzulárního úřadu a do obydlí konzulárních úředníků a zaměstnanců konzulárního úřadu, kteří nejsou občany přijímajícího státu, ani v něm nemají trvalé bydliště, nemohou vstoupit bez svolení vedoucího konzulárního úřadu nebo vedoucího diplomatické mise nebo osoby zmocněné jedním z nich.

Konzulární místnosti nebudou používány způsobem neslučitelným s výkonem konzulárních funkcí.

Článek 15

Konzulární archívy jsou vždy a všude nedotknutelné.

Článek 16

1. Konzulární úřad má právo na spojení se svou vládou, s diplomatickými misemi vysílajícího státu a s konzulárními úřady vysílajícího státu, kdekoli se nalézají. Konzulární úřad může k tomuto účelu použít všech vhodných komunikačních prostředků, včetně diplomatických nebo konzulárních kurýrů, diplomatických a konzulárních zavazadel a kódovaných nebo šifrovaných zpráv. Radiovou vysílací stanicí může zřizovat pouze se souhlasem přijímajícího státu.

2. Při použití veřejných komunikačních prostředků budou platit pro konzulární úřad stejné podmínky jako pro diplomatickou misi.

3. Úřední korespondence konzulárního úřadu a kurýrní zásilky a zavazadla jsou, za předpokladu, že jsou opatřena zřetelným vnějším označením své úřední povahy, nedotknutelné a nemohou být ani otevřeny ani zadrženy. Mohou obsahovat pouze úřední korespondenci a předměty, určené k úřední potřebě.

4. Konzulární kurýr musí být vybaven úřední listinou označující jeho postavení a počet zásilek tvořících konzulární zavazadlo. Konzulární kurýr požívá stejných práv, výsad a imunit jako diplomatický kurýr vysílajícího státu.

5. Konzulární zavazadlo může rovněž být svěřeno kapitánu civilního letadla vysílajícího státu. Kapitán musí být vybaven úřední listinou označující počet zásilek tvořících konzulární za-

vazadlo, které mu bylo svěřeno, avšak nebude považován za konzulárního kurýra. Po projednání s příslušnými orgány přijímajícího státu může konzulární úřad pověřit některého ze svých členů, aby uvedená zavazadla přímo a volně převzal od kapitána nebo aby mu je předal.

Článek 17

1. Konzulární úředníci a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou občany přijímajícího státu, ani v něm nemají trvalé bydliště, nepodléhají trestní, občanskoprávní a správní jurisdikci přijímajícího státu.

2. Konzulární zaměstnanci a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou občany přijímajícího státu, ani v něm nemají trvalé bydliště, nepodléhají trestní jurisdikci přijímajícího státu. Občanskoprávní a správní jurisdikci přijímajícího státu nepodléhají pokud jde o výkon jejich úředních funkcí.

3. Ustanovení odst. 1 a 2 se nevztahují na občanskoprávní řízení:

- a) vyplývající ze smluv, které konzulární úředník nebo zaměstnanec neuzavřel v zastoupení vysílajícího státu;
- b) týkající se dědictví, kde konzulární úředník nebo konzulární zaměstnanec nevystupuje za vysílající stát, ale jako soukromá osoba;
- c) týkající se odpovědnosti za škodu způsobenou v přijímajícím státě dopravním prostředkem;
- d) týkající se jakékoli soukromé nebo obchodní činnosti, které konzulární úředník nebo zaměstnanec vykonává v přijímajícím státě vedle svých úředních funkcí.

4. Vysílající stát se může vzdát imunit uvedených v tomto článku. Takovéto vzdání se musí být výslovně a musí být přijímajícímu státu sděleno písemně.

5. Vzdání se vynětí z jurisdikce ve věcech občanskoprávních nebo správních nezahrnuje vzdání se vynětí z jurisdikce pokud jde o exekutivní výkon rozsudku; této imunity je nutno vzdát se zvlášť.

Článek 18

1. Členové konzulárního úřadu mohou být vyzváni, aby podali svědectví v soudním nebo správním řízení. Jestliže konzulární úředník odmítne podat svědectví, nesmí být vůči němu použito donucovací opatření. Zaměstnanci konzulárního úřadu nemohou odmítnout podat svědectví s výjimkou případů uvedených v odst. 3.

2. Příslušná ustanovení odst. 1 týkající se konzulárních úředníků a konzulárních zaměstnanců se rovněž vztahují na jejich rodinné příslušníky.

3. Členové konzulárního úřadu mohou odmítnout podat svědectví pokud jde o výkon jejich úředních funkcí a mohou odmítnout předložit úřední dokumenty a úřední korespondenci. Rovněž mohou odmítnout podat svědectví jako znalci práva vysílajícího státu, jeho výkladu a použití.

4. Orgány přijímajícího státu, které požadují svědectví od konzulárních úředníků nebo od konzulárních zaměstnanců, budou postupovat tak, aby se nevměšovaly do výkonu funkcí konzulárního úřadu a tento výkon nenarušovaly. Pokud je to možné, mohou přijmout svědectví na konzulárním úřadě nebo v obydlí konzulárního úředníka nebo zaměstnance nebo jej mohou přijmout v písemné formě.

Článek 19

Členové konzulárního úřadu a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou občany přijímajícího státu ani v něm nemají trvalé bydliště, jsou v přijímajícím státě osvobozeni od veřejných služeb a povinností všeho druhu.

Článek 20

Členové konzulárního úřadu a jejich rodinní příslušníci jsou vyňati ze všech povinností, stanovených právními předpisy přijímajícího státu, pokud jde o registraci cizinců, povolení k pobytu a jiných předpisů týkajících se pobytu cizinců.

Článek 21

1. Vysílající stát je v přijímajícím státě osvobozen od všech daní, dávek a poplatků:

- a) z pozemků, budov a částí budov, používaných ke konzulárním účelům nebo jako obydlí členů konzulárního úřadu, jestliže jsou ve vlastnictví vysílajícího státu nebo jsou-li jeho jménem nájaty;
- b) ze smluv a listin, které se týkají nabytí nemovitostí, uvedených v odst. 1, písmeno a);
- c) z výkonu konzulárních funkcí, včetně vybírání konzulárních poplatků.

2. Vysílající stát je v přijímajícím státě rovněž osvobozen od všech daní, dávek a poplatků z movitého majetku, který je ve vlastnictví vysílajícího státu nebo který se nachází v jeho držení nebo užívání, a který je určen výhradně ke konzulárním účelům.

3. Osvobození stanovené v tomto článku se nevztahuje na poplatky a dávky za prokázané služby.

Článek 22

Členové konzulárního úřadu a jejich rodinní příslušníci, pokud nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm nemají trvalé bydliště, jsou v přijímajícím státě osvobozeni od daní a dávek ze svých služebních příjmů.

Článek 23

1. Členové konzulárního úřadu a jejich rodinní příslušníci, pokud nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm nemají trvalé bydliště, jsou v přijímajícím státě osvobozeni od všech celostátních, oblastních a místních daní a poplatků, včetně daní a poplatků z movitého majetku, kterého jsou vlastníky.

2. Osvobození uvedená v odst. 1 se nevztahuje na:

- a) nepřímé daně, které jsou zpravidla obsaženy v ceně zboží nebo služeb;
- b) poplatky a daně ze soukromého nemovitého majetku nacházejícího se na území přijímajícího státu, pokud není osvobozen podle článku 21;
- c) dědické daně a poplatky nebo daně a poplatky z převodu majetku, vybírané přijímajícím státem;
- d) daně a poplatky ze soukromých příjmů, jejichž zdroje jsou v přijímajícím státě;
- e) soudní, registrační, hypoteční, správní a kolokové poplatky, pokud osvobození není poskytnuto podle článku 21;
- f) poplatky vybírané ze skutečně prokázané služby.

Článek 24

Movitý majetek, zanechaný na území přijímajícího státu členem konzulárního úřadu nebo jeho rodinným příslušníkem, pokud není občanem přijímajícího státu nebo nemá v tomto státě trvalé bydliště, který zemřel, bude osvobozen od všech dědických daní a poplatků nebo daní a poplatků z převodu majetku, jestliže tento majetek se nalézá na území přijímajícího státu výlučně v souvislosti s pobytem zemřelého jako člena konzulárního úřadu nebo jeho rodinného příslušníka žijícího s ním ve společné domácnosti.

Článek 25

1. Všechny předměty včetně motorových vozidel, které jsou dovezeny pro úřední potřebu konzulárního úřadu, jsou v souladu s právními předpisy přijímajícího státu osvobozeny od všech celních dávek a poplatků, vybíraných na základě dovozu nebo v souvislosti s dovozem stejně, jako předměty dovezené pro potřebu diplomatické mise.

2. Konzulární úředníci a jejich rodinní příslušníci, pokud nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm nemají trvalé bydliště, jsou osvobozeni od všech celních dávek a poplatků vybíraných z dovozu všech předmětů určených pro jejich osobní potřebu, včetně předmětů určených pro jejich počáteční zařízení. Konzulární zaměstnanci požívají osvobození podle tohoto odstavce pouze pokud jde o předměty dovezené v době jejich prvního nástupu na konzulární úřad.

3. Předměty určené pro osobní potřebu nesmí přesáhnout množství nutná pro přímou spotřebu příslušných osob.

4. Osobní zavazadla konzulárních úředníků a jejich rodinných příslušníků, pokud nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm nemají trvalé bydliště, jsou osvobozena od celní prohlídky. Mohou být prohlédnuta pouze v případech, kdy jsou vážné důvody k domněnce, že obsahují jiné předměty, než uvedené v odst. 2 nebo předměty, jejichž vývoz nebo dovoz je zakázán právními předpisy přijímajícího státu nebo na které se vztahují jeho právní předpisy o karanténě. Takováto prohlídka musí být provedena v přítomnosti tohoto konzulárního úředníka nebo jeho rodinného příslušníka nebo jeho zástupce.

Článek 26

Všechny osoby, které požívají podle této úmluvy výsad a imunit, jsou povinny, bez újmy na těchto výsadách a imunitách, dodržovat právní předpisy přijímajícího státu, včetně dopravních předpisů a předpisů o pojištění proti škodám způsobeným třetím osobám provozem motorových vozidel.

Článek 27

S výhradou právních předpisů přijímajícího státu o oblastech, do nichž je přístup zakázán nebo omezen z důvodů státní bezpečnosti, konzulární úředník nebo konzulární zaměstnanec, jakož i jeho rodinní příslušníci mohou svobodně cestovat po území přijímajícího státu.

Ustanovení tohoto článku se nedotýkají podmínek pro udělování viz nebo jiných cestovních dokladů podle právních předpisů přijímajícího státu.

ČÁST IV

Konzulární funkce

Článek 28

1. Konzulární úředník je oprávněn vykonávat v souladu s právními předpisy přijímajícího státu funkce, uvedené v této části. Jiné konzulární funkce může vykonávat pouze pokud to není v rozporu s právními předpisy přijímajícího státu.

2. Konzulární úředník má právo zastupovat v konzulárním obvodu v souladu s právními předpisy přijímajícího státu práva a zájmy vysílajícího státu a jeho státních příslušníků, a to jak fyzických, tak i právnických osob.

3. Konzulární úředník se může při výkonu konzulárních funkcí obracet přímo písemně i ústně na příslušné místní orgány konzulárního obvodu a v rozsahu, v němž to dovolují právní předpisy a zvyklosti přijímajícího státu, i na příslušné ústřední orgány přijímajícího státu.

4. Konzulární úředník může se souhlasem přijímajícího státu vykonávat konzulární funkce i mimo konzulární obvod.

Článek 29

Konzulární úředník přispívá k rozvoji hospodářských, obchodních, kulturních a vědeckých styků mezi oběma státy, jakož i k upevňování jejich přátelských styků.

Článek 30

1. Konzulární úředník je v konzulárním obvodu oprávněn:

- a) registrovat občany vysílajícího státu;
- b) přijímat žádosti a prohlášení ve věcech státního občanství občanů vysílajícího státu a vydávat příslušné doklady;
- c) v souladu s právními předpisy vysílajícího státu přijímat prohlášení o uzavření manželství, za předpokladu, že obě osoby jsou občany vysílajícího státu;
- d) v souladu s právními předpisy vysílajícího státu přijímat prohlášení týkající se rodinných poměrů občanů vysílajícího státu;
- e) registrovat narození a úmrtí občanů vysílajícího státu;
- f) sestavovat, ověřovat, potvrzovat a legalizovat listiny a dokumenty, jakož i provádět jiné úkony, které jsou nezbytné pro jejich platnost na žádost občana vysílajícího státu pro jejich uplatnění mimo území přijímajícího státu a na žádost jakékoliv osoby, jestliže je tato listina nebo dokument určen k použití v přijímajícím státě, za předpokladu, že to není v rozporu s právními předpisy tohoto státu;
- g) překládat listiny a dokumenty a ověřovat správnost jejich překladu.

2. Jestliže to vyžadují právní předpisy přijímajícího státu, konzulární úředník informuje příslušné orgány tohoto státu o provádění úkonů uvedených v odst. 1 písmeno c) a e).

Článek 31

Listiny a dokumenty, vyhotovené, přeložené nebo ověřené konzulárním úředníkem v souladu s článkem 30, mají v přijímajícím státě stejnou právní účinnost a důkazní sílu jako doklady vyhotovené, přeložené nebo ověřené příslušnými orgány přijímajícího státu, za předpokladu, že byly vyhotoveny způsobem, který není v rozporu s právními předpisy přijímajícího státu.

Článek 32

1. Konzulární úředník je oprávněn v souladu s právními předpisy vysílajícího státu vydávat, prodlužovat, měnit, rušit, odnímat a zadržovat cestovní doklady občanů vysílajícího státu.

2. Je oprávněn vydávat, rušit i prodlužovat platnost příslušných víz osobám, které si přeji cestovat do vysílajícího státu.

Článek 33

Konzulární úředník může v souladu s právními předpisy vysílajícího státu převzít péči nad nezletilým občanem svého státu, který žije na území přijímajícího státu, uznává-li tento stát takovou pravomoc.

Článek 34

1. Příslušné orgány přijímajícího státu budou neprodleně informovat příslušného konzulárního úředníka o úmrtí občana vysílajícího státu na území přijímajícího státu.

2. Příslušné orgány přijímajícího státu budou rovněž informovat příslušného konzulárního úředníka, jestliže se dozvědí o dědictví po občanu vysílajícího státu nebo jestliže se dozvědí o dědictví po osobě zemřelé v tomto státě, bez zřetele na její občanství, které se může týkat občana vysílajícího státu.

3. Příslušné orgány přijímajícího státu učiní v případech podle odst. 2 a za předpokladu, že se dědictví nalézá na jeho území, potřebná opatření v souladu s jeho právními předpisy k zajištění tohoto dědictví a doručí příslušnému konzulárnímu úředníkovi opis závěti, jestliže byla pořízena, jakož i všechny dostupné informace o dědicích, obsahu a hodnotě dědictví a uvědomí jej o termínu zahájení řízení o dědictví.

4. Konzulární úředník je oprávněn v souladu s právními předpisy přijímajícího státu zastupovat přímo nebo prostřednictvím zástupce zájmy občana vysílajícího státu, který má nárok na dědictví nacházející se v přijímajícím státě, a který nemá v tomto státě trvalé bydliště.

5. Konzulární úředník je oprávněn přijímat pro občana vysílajícího státu, který nemá trvalé bydliště v přijímajícím státě, peníze nebo jiný majetek, který tomuto občanu náleží z titulu dědictví po jakékoli osobě, včetně plateb z titulu náhrady škody, důchodu a sociálního zabezpečení a příjmu z pojistek.

6. Movitý majetek a peněžní částky pocházející z likvidace dědictví náležejícího občanu vysílajícího státu mohou být předány příslušnému konzulárnímu úředníkovi za předpokladu, že nároky věřitele zemřelé osoby byly uspokojeny nebo zajištěny a že byly zaplaceny daně a poplatky, týkající se dědictví.

7. Konzulární úředník je oprávněn spolupracovat s příslušnými orgány přijímajícího státu při zajišťování dědictví podle tohoto článku.

Článek 35

1. Konzulární úředník má právo v souladu s právními předpisy přijímajícího státu zastupovat v konzulárním obvodu občany vysílajícího státu před orgány přijímajícího státu, jestliže nemožou z důvodů nepřítomnosti nebo z jiných vážných důvodů včas uplatňovat svá práva a zájmy.

Zastupování trvá tak dlouho, dokud zastupovaná osoba nestanoví svého zmocněnce nebo sama nepřevzme hájení svých práv a zájmů.

2. Konzulární úředník má právo v konzulárním obvodu navázat a udržovat styk s každým občanem vysílajícího státu, radit mu a poskytovat veškerou potřebnou pomoc a v případě potřeby činit opatření k zajištění právní pomoci. Přijímající stát nebude žádným způsobem omezovat právo občana vysílajícího státu spojit se s konzulárním úřadem nebo konzulární úřad navštívit.

Článek 36

1. Příslušné orgány přijímajícího státu uvědomí neprodleně příslušného konzulárního úředníka ve všech případech, kdy občan vysílajícího státu byl jakýmkoli způsobem zbaven osobní svobody nebo byla-li jeho osobní svoboda jakýmkoli způsobem omezena.

2. Konzulární úředník má právo co nejdříve navštívit občana vysílajícího státu, který byl zbaven osobní svobody nebo jehož osobní svoboda byla omezena a udržovat s ním styk. Příslušné orgány přijímajícího státu rovněž předají bez prodlení konzulárnímu úředníku každé písemné sdělení od občana vysílajícího státu, který byl zbaven svobody nebo jehož osobní svoboda byla jakkoli omezena.

3. Konzulární úředník bude na svou žádost neprodleně informován o důvodech zbavení nebo omezení osobní svobody občana vysílajícího státu.

4. Práva konzulárního úředníka podle odst. 2 a 3 budou vykonávána v souladu s právními předpisy přijímajícího státu, za podmínky, že tyto právní předpisy tato práva neruší.

Článek 37

1. Konzulární úředník je oprávněn poskytovat v konzulárním obvodu veškerou pomoc letadlu vysílajícího státu, které se nachází na letišti nebo ve vzdušném prostoru přijímajícího státu, jakož i jeho posádky a cestujícím.

2. Konzulární úředník se může při výkonu svých funkcí v otázkách týkajících se letadla vysílajícího státu, jeho posádky a cestujících, obracet se žádostí o pomoc na příslušné orgány přijímajícího státu.

3. Konzulární úředník může vstoupit na palubu letadla. Členové posádky mohou navázat s konzulárním úředníkem spojení.

4. Konzulární úředník má v konzulárním obvodu právo:

- a) bez újmy na právech orgánů přijímajícího státu vyšetřovat všechny události na palubě letadla, vyslechnout členy posádky, kontrolovat doklady letadla, přijímat prohlášení o cestě a cíli letadla a obecně usnadňovat přilet, pobyt a odlet letadla z letiště;

- b) činit opatření k lékařskému ošetření člena posádky nebo cestujícího nebo k jejich návratu do vysílajícího státu;
- c) přijmout, vystavit nebo ověřit prohlášení nebo doklady, které požadují právní předpisy vysílajícího státu ve vztahu k letadlům.

Článek 38

1. Zamýšlejí-li příslušné orgány přijímajícího státu provést na palubě letadla vysílajícího státu donucovací opatření nebo provést vyšetřování, je nutné prostřednictvím příslušných orgánů přijímajícího státu uvědomit o tom konzulárního úředníka. S výjimkou toho, že to nepřipouští naléhavost věci, vyrozumění bude učiněno tak, aby konzulární úředník nebo jeho zástupce mohl být provedení úkonu přítomen. Nebyl-li konzulární úředník nebo jeho zástupce přítomen, předají mu příslušné orgány přijímajícího státu úplnou informaci o událostech.

2. Ustanovení odstavce 1 se použije i tehdy, jestliže mají být vyslechnuti místními orgány členové posádky.

Ustanovení tohoto článku se nepoužije při obvyklé celní, pasové nebo hygienické kontrole.

Článek 39

1. Ztroskotá-li letadlo vysílajícího státu nebo utrpí jinou havárii v přijímajícím státě, nebo je-li nějaký předmět, patřící k nákladu havarovaného letadla vysílajícího, přijímajícího nebo třetího státu, který je vlastnictvím občana vysílajícího státu, nalezen na území přijímajícího státu, uvědomí o tom orgány přijímajícího státu ihned konzulárního úředníka. Informují konzulárního úředníka i o opatřeních učiněných pro záchranu lidí na palubě letadla, letadla, nákladu a dalšího zboží, jakož i částí letadla a částí nákladu, které se od letadla oddělily.

2. Konzulární úředník může takovému letadlu, jeho cestujícím a členům posádky poskytnout veškerou pomoc. Za tím účelem se může obrátit na příslušné orgány přijímajícího státu. Konzulární úředník může učinit opatření vyplývající z odstavce 1, včetně opatření za účelem opravy letadla nebo může požádat příslušné orgány přijímajícího státu, aby taková opatření učinily nebo v nich pokračovaly.

3. Jestliže bylo havarované letadlo nebo předmět patřící k takovému letadlu nalezeno na území přijímajícího státu a ani majitel, jeho zástupce nebo příslušný pojišťovatel nemohou učinit opatření k zajištění nebo k nakládání s takovým letadlem či s takovým předmětem, je konzulární úředník zmocněn učinit jménem vlastníka letadla opatření, které by mohl učinit vlastník sám.

4. Je-li předmět, který patří k nákladu havarovaného letadla třetího státu a je majetkem občana vysílajícího státu, nalezen na území přijímajícího státu a vlastník předmětu, jeho zástupce

nebo pojišťovatel nemohou učinit opatření k zajištění nebo k nakládání s takovým předmětem, pak je konzulární úředník zmocněn, aby jménem vlastníka učinil taková opatření, která by k tomuto účelu mohl učinit vlastník sám.

Článek 40

Konzulární úřad je oprávněn vybírat na území přijímajícího státu dávky a poplatky za konzulární úkony, a to v souladu s právními předpisy vysílajícího státu.

Č Á S T V

Závěrečná ustanovení

Článek 41

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci a vstoupí

Jménem prezidenta
Československé socialistické
republiky:

Ing. Bohuslav Chňoupek v. r.

v platnost dnem výměny ratifikačních listin, která bude provedena v Kábulu.

2. Tato úmluva zůstane v platnosti až do uplynutí šesti měsíců ode dne, kdy jedna z vysokých smluvních stran sdělí druhé vysoké smluvní straně v písemné formě svůj úmysl úmluvu vypovědět.

Na důkaz toho zmocněnci obou vysokých smluvních stran tuto úmluvu podepsali a opatřili pečeti.

Dáno v Praze dne 22. dubna 1981 ve dvou vyhotoveních v jazyku českém, dari a anglickém, přičemž v případě rozdílnosti výkladu je anglické znění rozhodující.

Jménem předsedy prezidia
Revoluční rady Afghánské
demokratické republiky:

Šáh Muhammad Dóšt v. r.

34

REDAKČNÍ SDĚLENÍ

o opravě chyb

1. ve vyhlášce ministerstva školství České socialistické republiky č. 95/1982 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky nostrifikace diplomů a jiných dokladů o vysokoškolském studiu vydaných zahraničními vysokými školami a postup při ní,
2. ve vyhlášce Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 114/1982 Sb., ktorou sa ustanovujú bližšie podmienky nostrifikácie diplomov a iných dokladov o vysokoškolskom štúdiu vydaných zahraničnými vysokými školami a postup pri nej, a
3. ve výnosu ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 18. srpna 1982 čj. 20 785/82-42 o odměňování technickohospodářských pracovníků Ústředního domu pionýrů a mládeže Julia Fučíka v Praze,

v českém a slovenském vydání

1. V třetích řádcích textů příloh č. 1 a č. 2 k vyhlášce č. 95/1982 Sb. se vypouští číselné označení paragrafu. Správný text bude znít: „nostrifikovalo — nostrifikovala — podle § vyhlášky“;
2. v třetích řádcích textů příloh č. 1 a č. 2 k vyhlášce č. 114/1982 Sb. se vypouští číselné označení paragrafu. Správný text bude znít: „nostrifikovalo — nostrifikovala — podľa § vyhlášky“;
3. v oznámení o vydání výnosu ministerstva školství ČSR (reg. v částce 25/1982 Sb.) uveřejněném na straně 505 bude text za poslední pomlkou správně znít:
„— ustanovení § 5 odst. 1 druhé věty vyhlášky č. 132/1967 Sb., o odměňování a hmotném zabezpečení mladistvých nastupujících po skončení povinné školní docházky přímo do pracovního poměru.“

Redakce

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**Federální ministerstvo zahraničního obchodu**

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce (úplné znění č. 55/1975 Sb.) v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a s ústředním výborem Odborového svazu pracovníků státních orgánů, peněžnictví a zahraničního obchodu **výnos** ze dne 8. listopadu 1982 **o odměňování technickohospodářských pracovníků** a **výnos** ze dne 8. listopadu 1982 **o odměňování dělníků**.

Výnos o odměňování technickohospodářských pracovníků nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983 a byl publikován pod č. 19 v příloze č. 13 k částce 14 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu. Výnosem byl zrušen výnos federálního ministerstva zahraničního obchodu ze dne 26. listopadu 1975 o odměňování technickohospodářských pracovníků v organizacích v působnosti FMZO (vydaný pod č. 20/1975 ve Věstníku FMZO), ve znění výnosů FMZO ze dne 14. prosince 1977 (vydaného pod č. 34/1977 ve Věstníku FMZO) a ze dne 21. ledna 1980 (vydaného pod č. 1/1980 ve Věstníku FMZO), a instrukce FMZO č. 13/1977 ze dne 29. prosince 1977 o postupu při provádění některých ustanovení výnosu FMZO ze dne 26. listopadu 1975 č. 20/1975 Věst. FMZO, ve znění výnosu FMZO ze dne 14. prosince 1977 č. 34/1977 Věst. FMZO.

Výnos o odměňování dělníků nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983 a byl publikován pod č. 20 v příloze č. 14 k částce 14 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu. Výnosem byl zrušen výnos federálního ministerstva zahraničního obchodu ze dne 26. listopadu 1975 o odměňování dělníků v organizacích v působnosti FMZO (vydaný pod č. 21/1975 Věstníku FMZO).

Do obou výnosů lze nahlédnout na federálním ministerstvu zahraničního obchodu.

Federální ministerstvo zahraničního obchodu

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí **směrnice** ze dne 19. dubna 1982 **o poskytování paušálních náhrad za používání vlastních kancelářských potřeb pracovníkům**.

Směrnice byly publikovány pod č. 6 v částce 3 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu ze dne 19. dubna 1982 a účinnosti nabýly dnem jejich vyhlášení. Do směrnic lze nahlédnout na federálním ministerstvu zahraničního obchodu.

Federální ministerstvo zahraničního obchodu

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 26 odst. 1 písmeno b) vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 143/1980 Sb., o usměrňování mzdových prostředků a odměňování práce, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a s ústředním výborem Odborového svazu pracovníků státních orgánů, peněžnictví a zahraničního obchodu **směrnice** ze dne 19. listopadu 1982 **pro poskytování podílů na hospodářských výsledcích a mimořádných odměn**.

Směrnice nabýly účinnosti dnem 1. ledna 1983 a byly publikovány pod č. 21 v částce 15 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu ze dne 25. listopadu 1982.

Směrnicemi byly zrušeny směrnice FMZO č. 4/1976 Věst. FMZO pro poskytování podílů na hospodářských výsledcích a mimořádných odměn a směrnice FMZO č. 8/1982 Věst. FMZO, kterými se mění směrnice FMZO č. 4/1976 Věst. FMZO pro poskytování podílů na hospodářských výsledcích a mimořádných odměn.

Do směrnic lze nahlédnout na federálním ministerstvu zahraničního obchodu.

Federální ministerstvo zemědělství a výživy

vydalo v dohodě s ministerstvem zemědělství a výživy ČSR a ministerstvem zemědělství a výživy SSR a ostatními zúčastněnými ústředními orgány státní správy podle § 39 zákona č. 61/1964 Sb., o rozvoji rostlinné výroby, **směrnice o ochraně proti šíření rakoviny brambor a hádátka bramborového.**

Tyto směrnice upravují zejména postup při zjištění rakoviny brambor nebo hádátka bramborového, povinnosti uživatelů půdy v karanténním, popřípadě ohroženém území, evidenci výskytu rakoviny a hádátka, zužitkování napadených brambor, hubení původce rakoviny a hádátka na zamořených pozemcích, vymezení a zrušení karanténního území a opatření při vývozu a dovozu.

Do seznamu lze nahlédnout na všech okresních a krajských zemědělských správách, na odborech vodního a lesního hospodářství a zemědělství ONV a KNV, na federálním ministerstvu zemědělství a výživy, na ministerstvu zemědělství a výživy ČSR a na ministerstvu zemědělství a výživy SSR.

Ministerstvo průmyslu České socialistické republiky

vydalo podle § 239 zákoníku práce v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a s českými výbory Odborového svazu pracovníků chemického, papírenského, sklářského průmyslu a tisku, Odborového svazu pracovníků textilního, oděvního a kožedělného průmyslu a Odborového svazu pracovníků dřevoprůmyslu, lesního a vodního hospodářství **výnos č. 2/1982 ze dne 21. září 1982, kterým se mění a doplňuje výnos č. 1/1981 ministerstva průmyslu České socialistické republiky ze dne 10. června 1981 o odměňování činností a prací na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.**

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. října 1982 a je publikován ve Zpravodaji ministerstva průmyslu ČSR, částka 6/6/1982.

Do výnosu lze nahlédnout na ministerstvu průmyslu ČSR a ve všech organizacích v působnosti tohoto ministerstva.

Ministerstvo průmyslu České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českými výbory Odborového svazu pracovníků chemického, papírenského, sklářského průmyslu a tisku, Odborového svazu pracovníků textilního, oděvního a kožedělného průmyslu a Odborového svazu pracovníků dřevoprůmyslu, lesního a vodního hospodářství **výnos č. 3/1982 ze dne 26. října 1982 o odměňování obchodně provozních pracovníků.**

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983 a bude publikován ve Zpravodaji ministerstva průmyslu ČSR, částka 7/7/1982.

Do výnosu lze nahlédnout na ministerstvu průmyslu ČSR a ve všech organizacích v působnosti tohoto ministerstva.

Ministerstvo školství České socialistické republiky

vydalo podle § 92 zákona č. 39/1980 Sb., o vysokých školách, **směrnice čj. 28 911/82-34 ze dne 22. listopadu 1982 o vysílání studentů ke studiu na zahraničních vysokých školách.**

Směrnice upravují vysílání studentů ke studiu na zahraničních vysokých školách, podmínky spojené s tímto studiem a postavení vysílaných studentů.

Směrnice nabyly účinnosti dnem 1. ledna 1983 a jsou uveřejněny v sešitě 12/1982 Věstníku ministerstva školství a ministerstva kultury ČSR a lze do nich nahlédnout na všech vysokých školách, popřípadě na ministerstvu školství ČSR.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků místního hospodářství **výnos** ze dne 31. května 1982 čj. MH/4-590/4660/1982 **o odměňování dělníků v organizacích místního hospodářství v působnosti ministerstva vnitra České socialistické republiky.**

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. září 1982 a je uveřejněn v samostatné brožuře. Lze do něj nahlédnout na ministerstvu vnitra České socialistické republiky — správě pro místní hospodářství, v odborech místního hospodářství krajských národních výborů, Národního výboru hlavního města Prahy a u organizací místního hospodářství.

Výnosem se zrušují:

1. výnos ministerstva vnitra ČSR ze dne 11. dubna 1975 čj. MH/4-291/3501/1975 o odměňování dělníků v organizacích místního hospodářství;
2. doplňky a změny v příloze č. 1 (mzdové stupnice) výnosu ministerstva vnitra ČSR ze dne 11. dubna 1975 čj. MH/4-291/3501/1975 o odměňování dělníků v organizacích místního hospodářství ze dne 5. září 1978 čj. MH/4-973/10 860/78;
3. výnos ministerstva vnitra ČSR ze dne 28. května 1975 čj. MH/4-570/5949/1975 o odměňování dělníků čtyřstupňovým kvalifikačním systémem v organizacích místního hospodářství.

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 43 ods. 2 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev a § 95 Zákonníka práce po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov dopravy a cestného hospodárstva **úpravu** z 1. júla 1982 č. SD-3234/82-4 **o odmieňaní technicko-hospodárskych pracovníkov v organizáciách dopravy, cestného hospodárstva a automobilového opravárstva.**

Upravuje sa ňou odmieňanie technicko-hospodárskych pracovníkov v organizáciách dopravy, cestného hospodárstva a automobilového opravárstva riadených Ministerstvom vnútra Slovenskej socialistickej republiky a národnými výbormi. Úprava sa nevzťahuje na pracovníkov závodných a školských stravovacích a ubytovacích zariadení, organizácií výskumnej a vývojovej základne, projektových a inžinierskych organizácií a organizácií technického a technicko-ekonomického charakteru a pracovníkov a externých učiteľov rezortných a odborových vzdelávacích zariadení, ako ani redaktorov-novinárov a príslušníkov závodných jednotiek požiarnej ochrany.

Zrušuje sa ňou úprava Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky z 30. mája 1980 č. SD-2887/80-4 o odmieňaní technicko-hospodárskych pracovníkov v organizáciách dopravy a cestného hospodárstva registrovaná v číastke 31/1980 Zb.

Úprava nadobúda účinnosť dňom uverejnenia oznámenia o jej vydaní v Zbierke zákonov. Bude uverejnená v Dopravnom spravodajcovi; možno do nej nazrieť na odboroch dopravy krajských národných výborov a okresných národných výborov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 12 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov miestneho hospodárstva **úpravu** z 5. októbra 1982 č. MH-1871/220/1982, **ktorou sa mení a dopĺňa úprava** Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky z 12. októbra 1978 č. MH-1456/220/1978, **ktorou sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do I. a II. pracovnej kategórie**, registrovaná v číastke 33/1978 Zb.

Menia sa ňou popisy pracovnej činnosti galvanizátora, robotníka vo výrobe technických hmôt, prevádzkového elektrikára, robotníka zberných surovín, prevádzkového zámočníka a robotníka energetických zariadení v zozname zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie. Okrem toho sa tento zoznam dopĺňa o povolania vodiča pracovných strojov pre manipuláciu s odpadkami a robotníka v sklade.

Úprava nadobudla účinnost 1. decembrom 1982. Bude uverejnená v Prevádzkovom spravodajstve miestneho hospodárstva a možno do nej nazrieť na odboroch miestneho hospodárstva krajských národných výborov a okresných národných výborov.

Federální statistický úřad

vydal v součinnosti s Českým statistickým úřadem a Slovenským statistickým úřadem podle § 35 odst. 2 ve spojení s § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, **výnos** ze dne 2. prosince 1982 (č. VK 2067/83), **kterým se mění a doplňují směrnice „18 Nem Úr“.**

Na základě vydání vyhlášek ministerstev zdravotnictví a spravedlnosti ČSR č. 76/1981 Sb. a ministerstev zdravotnictví a spravedlnosti SSR č. 78/1981 Sb. a požadavku Ústřední správy nemocenského pojištění, České správy nemocenského pojištění a Slovenské správy nemocenského pojištění se mění a doplňují směrnice k státním statistickým výkazům pro vykazující jednotky „18 Nem Úr“ za úsek pracovní neschopnost a úrazovost, platné od 1. ledna 1979 a schválené pod č. VK 4379/79, způsobem uvedeným ve výnosu.

Výnosem se ruší výnos FSÚ ze dne 11. února 1982, kterým se mění a doplňují směrnice „18 Nem Úr“ (č. VK 1535/82).

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983.